

ИПИ: АЕЦ “Белене”
ще излезе
два пъти по-скъпа

Тази година ще има ръст
на рекламния пазар

▶ Красимир Герзов, председател на Асоциацията
на рекламните агенции в България

Пари

BONNIER

pari.bg

Четвъртък

24 март 2011, брой 57 (5116)

USD/BGN: 1.38358

▲ +0.53%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.41360

▼ -0.53%

Българска народна банка

Sofix: 436.79

▼ -0.10%

Българска фондова борса

BG40: 131.59

▼ -0.56%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

Кръгом

През 2011 г. министър-председателят обяви замразяване на цените на дизела на 2.49 лв./л. “Лукойл” все по-често говори политически, премиерът все по-често се държи като неин говорител, а решенията все по-често, изглежда, се взимат в Москва ▶ 2, 6

Компании ▶ 11

ПИБ продаде облигации, които провокират въпроси

Компании ▶ 14

КЗК глоби “Е.ОН България Продажби” с 3.2 млн. лв.

Приложение ▶ 21

Потреблението на горива се сви с 30% през 2010 г.

▶ Иван Костадинов, главен директор “Търговия и маркетинг” в “Петрол” АД

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Ненко Ненков

„БГ Агро“ АД планира да разпредели по 10 ст. бруттен дивидент на акция за 2010 г. Това предстои да гласуват акционерите на компанията на насроченото общо събрание на 11 май. Дружеството с председател на СД и мажоритарен акционер Ненко Ненков през 2009 г. разпредели бруттен дивидент от 9 ст. акция. Печалбата за 2010 г. е 6.09 млн. лв., като 10% ще бъдат заделени във фонд „Резервен“, 4.04 млн. лв. - за дивиденти.

Губещ
Федерико Гицони

Най-голямата италианска банка UniCredit отчете 22.2% спад на печалбата си през 2010 г. до 1.32 млрд. EUR. За сравнение година по-рано тя беше 1.7 млрд. EUR. Нетната печалба за тримесечието е спаднала с 13% до 321 млн. EUR от 371 млн. EUR година по-рано. Изпълнителният директор на банката Федерико Гицони наложи административна реорганизация и преразглеждане на стратегията на банката на някои пазари.

Мнения

► **По темата: „Ценностен сблъсък в кабинета“**

► Министър Трайков определено е умно момче, но да се осмели да „скочи“ на Бойко и компания не е достойнство, а сблъсък на интереси, чийто представител е той (Трайков). Да не забравяме, че назначенията от министър до последния гържавен чиновник са плод на лобизъм. Остава да видим двамата като се карат, кой ще спечели (или загуби)?

Т. Тонев

► Наистина - един от умните и достойни министри е Трайков. Ще удържи на атаките отляво и отдясно.

Читател

Коментар

СНИМКА SHUTTERSTOCK

Говорит Москва!

Ама нямаше нужда. Лично премиерът да обяви замразяване на цените, забележете - цените на дребно - на горивата по бензиностанциите на „Лукойл“. Прехвърляне за реклама. Нали е ясно какво означава това в превод. Означават, че премиерът и финансовият му министър ми препоръчват да си силявам бензин от бензиностанциите на компанията. Понеже през 2011 г. е напълно нормално аз да преценявам какво и откъде да си купя, както и търговците какво и за колко да ми продават. Проблемът е в отношенията между държавата и някои определени компании, както и в случаите, в които министър-председателят им става говорител.

В случая не става въпрос за някоя си фирма, а за монополията при производството на горива, суровините за които пък идват от една твърде позната и очевидно продължаващо прекалено близка държава - Русия. В последните дни не само аз започнах да се обърквам кой точно управлява държавата, Борисов, Златев, Путин?

Филупа Радионова
philippa.radionova@pari.bg

„Това, което се случва, прилича на времената, когато Москва беше столица не на Русия, а на СССР. Отношенията между България и Русия очевидно също се връщат към състоянието оттогава“

Вчера икономическият министър Трайчо Трайков не беше допуснат до разговорите за горивата. Според в. „24 часа“ по нареждане на „Лукойл“, защото двете страни напоследък никак не се харесват. Отговорът на Бойко Борисов на конкретния въпрос представлява ядосано отсичане, че не е длъжен да дава обяснения на никого. Първичната реакция на човек, ако нещо не е вярно, е просто да каже, че не е вярно. Всякакви друго увъртане, или както в случая контраатака, дава повод за съмнения.

Картинката е следната: Говоренето срещу „Лукойл“ е забранено, а това какво се случва в България, става с разрешението и благоволенieto на Москва. А това, което именно се случва, прилича на времената, когато Москва беше столица не на Русия, а на СССР. Отношенията между България и Русия очевидно също се връщат към състоянието оттогава.

Доказва го и последното нервно развитие около АЕЦ

„Белене“. След година и половина увъртаня за европейски инвеститори, анализи и пр. вече е абсолютно очевидно, че парите по тази линия ще продължат да текат. Нищо няма да се промени и след финансовия анализ на Института за пазарна икономика, че централата ще струва два пъти повече от официално лансираното, ще произвежда два пъти по-скъп ток, който на всичкото отгоре няма на кого да продава. Такъв финансов анализ трябваше да бъде изготвен отдавна от самата държава, но не е. И без него нещата са и бяха ясни, той просто дава ясни доказателства. Така че все по-твърдата позиция в подкрепа на „Белене“ трябва да бъде обяснена с нещо друго. Може би с потвърдението, че Валентин Златев бил консултант на „Росатом“, както казаха от компанията по повод участието му в срещата за АЕЦ. Напоследък той е свързващото звено при странните случки в държавата. Както стана дума в началото, да не забравяме кой точно компания управлява. Нали разбрахте откъде трябва да зареждате? □

pari.bg Топ 3

1 Разцепление в западната коалиция срещу Кадафи. Великобритания, Германия, Италия и САЩ не са съгласни с френското командване на операцията.

2 Коя е тази компания. От приватизацията на „Нефтохим-Бургас“ досега - за руския гигант „Лукойл“ знаем много, но още повече не знаем.

3 Коментар: Ценностен сблъсък в кабинета. След унижението, на което премиерът Бойко Борисов и приятелят му Валентин Златев подложиха министър Трайков, правителството вече съвсем не прилича на правителство.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лиляна АПОСТОЛОВА
4395802
liliana.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanaska@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg

Визуален редактор
Албена ПИНО - 4395845
albena.pino@pari.bg

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филупа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg

Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
Георги ПАНАЙОТОВ - 4395871
georgi.panayotov@pari.bg
Пламен ДИМИТРОВ - 4395857
plamen.dimitrov@pari.bg

ТЕНДЕНЦИИ
Билиана ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
Теодора МУСЕВА - 4395876
teodora.mousseva@pari.bg

ПARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Изглица ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Елина ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg

ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

BONNIER

Цитат

” Трябва да се засили надзорът над т.нар. сенчести банки и да се изготвят предписания за тези, чийто фалит се възприема като заплаха за цялата система

► Жан-Клод Трише, президент на Европейската централна банка

Число на деня

97.3

► хил. EUR ще плати тържавата като обезщетения и разходи по дела, по които България е осъдена в Европейския съд по правата на човека

Коментар

Интересува ли ни цената на АЕЦ “Белене”

“А като не даваш пари, какво те интересува каква е цената? И имаш 51%?” С тези думи премиерът Бойко Борисов обяви, че ако имаме 51% от акциите в АЕЦ “Белене” и не даваме пари от бюджета, не ни интересува каква е цената на ядрената централа. С други думи, не ни интересува с какви кредити ще се финансира и колко ще задлъжне.

Груба грешка. Ето защо.

Когато Бойко Борисов беше кмет на София, топлофикацията свръхзадлъжня. Какъв беше отговорът на кмета? Започна да търси пари в бюджета за топлофикация. След това компанията беше прех-

Георги Ангелов
ikonomika.org

” Ако централата е много скъпа, това означава, че ще бъдат взети големи заеми за нейното строителство, а големите заеми може да доведат до финансови проблеми

върлена на държавата, която също наля пари от бюджета - около 200 млн. лв.

С други думи, когато оставиш една държавна компания да натрупа големи дългове, най-често после се стига до изливане на пари от държавния бюджет в същата тази компания.

Топлофикацията в София не е изключение. Да припомним ли БДЖ? Там се случи абсолютно същото - компанията е във фактически фалит заради това, че е натрупала огромни дългове. Какво направи вече премиерът Бойко Борисов с БДЖ - даде й субсидии, 140 млн. държавен кредит и 600

млн. държавни гаранции.

И двата посочени случая засягат сегашната управляваща партия. В този смисъл това са не просто сравнения. Това са директни аналогии, от които се вижда моделът на действие. Когато се появи проблем в губеща държавна компания, отговорът на премиера е да даде пари от бюджета.

Очевидно е, че същото ще стане и с АЕЦ “Белене”. Ако централата е много скъпа, това означава, че ще бъдат взети големи заеми за нейното строителство, а големите заеми може да доведат до финансови пробле-

ми. При финансови проблеми на ядрена централа какво ще направи правителството? Ще я остави да фалира, или ще я спаси?

Най-вероятно при риск от фалит правителството ще спаси ядрената централа - все пак познаваме си политиките. Т.е. или ще бъдат вдигнати цените на тока, или ще бъдат дадени пари от бюджета. И в двата случая ще бъдат ударени данъкоплатците.

Представете си, че правителството е твърдо и не спаси централата от фалит. Тогава тя попада в ръцете на кредиторите, т.е. става руска собственост. Това също не

е много добър вариант - да имаш руска държавна ядрена централа в България, която може да те изнудва постоянно.

Въобще Бойко Борисов тотално греша. Има огромно значение каква е цената за АЕЦ “Белене”, ако централата е държавна. Друго би било, ако централата е частна и е собственост на реномиран европейски инвеститор. Но такъв инвеститор няма, а пък знаем, че и премиерът Борисов не харесва европейските инвеститори. Той харесва руските.

Георги Ангелов е старши икономист в институт “Отворено общество”

В броя четете още Гаф

Свят ► 10

Великобритания обяви нов бюджет на строги икономии

► Джордж Озбърн, финансов министър

Компании ► 15

Пречиствателните станции за питейни и отпадни води са хит на “Стройко 2000”

► Със сериозен гаф на финансовото министерство започна първото дело срещу министър от кабинета на Борисов - бившия здравен министър Божидар Нанев. Заради невявяването на уълномощения от МФ юристконсулт Десислава Димитрова вedomството пропусна шанса си да преяви иск за 2.45 млн. лв. срещу Нанев. Той е обвинен, че е сключил неизгодна сделка с антивирусния препарат Тамифлу

ИПИ: АЕЦ "Белене" ще струва два пъти по-скъпо от обявеното

В цената, която инвеститорът е представил, не са включени значителни и неизбежни разходи, показва анализът на Института за пазарна икономика

Цената на АЕЦ "Белене" ще е 11.664 млрд. EUR, което е два пъти по-високо от обявената. Това показва анализът за ползите и разходите от "Белене" на Института за пазарна икономика (ИПИ). През ноември 2010 г. руската държавна компания "Росатом" обяви, че фиксираната цена на атомната централа е 6.3 млрд. EUR. Само преди седмица представители на компанията уточниха, че тази цена е фиксирана до 2017 г., когато мощностите трябва да бъдат завършени и въведени в експлоатация. За евентуално осъбяване на проекта представителите на "Росатом" намекнаха и в случай, че трябва да се направи допълнително подсигуриране, за да се избегнат аварии като в Япония.

Защо е "не"

Подобна независима оценка, каквато е изготвена в института, се прави за първи път. Един от основните изводи на експертите на ИПИ е, че втора атомна електроцентрала няма да е нужна, тъй като до 2025 г. на вътрешния пазар ще има излишък на електричество. Търсене на ток от външни пазари също не се очаква. Ако бъде реализирана, АЕЦ "Белене" ще застрашава сигурността на населението заради сеизмичната зона, на която ще се построи.

По същество за парите

Три пъти по-скъпа ще е електроенергията, произвеждана от АЕЦ "Белене" - около 14 евроцента, обяви вчера в парламента основателят на ИПИ Красен

11.664

► млрд. EUR ще струва АЕЦ "Белене", сочи анализът за ползите и разходите от централата на Института за пазарна икономика

6.3

► млрд. EUR е фиксираната в момента цена на атомната централа

Станчев. По думите му цената ще е сравнима с тази на енергията от вятърните електроцентрали.

В цената, която инвеститорът е представил, не са включени всички останали съпътстващи разходи. Тези разходи ще са неизбежни, тъй като трябва да се изградят далекопроводи, съоръжения за съхранение на ядрено гориво. Отделно трябва да се похарчат и средства за техническата осигуреност на проекта. Най-голям дял от тези допълнителни средства ще отиде за застраховка - 1.764 млрд. EUR, показват данните на ИПИ.

Така сумата, която надвишава 11.5 млрд. EUR, ще се изплаща през следващите 20 години. "През този пе-

риод едно средно семейство ще трябва да плати 4200 EUR", коментира Красен Станчев.

Под руско енергийно робство

Според съпредседателя на Синята коалиция Мартин Димитров държавата няма да е способна да плати сериозната цена на атомната електроцентрала. В случай че се вземат кредити от Русия, може да се стигне до ситуацията руската страна да превземе по-голямата част от българската енергетика. "Белене" е троянският кон на Русия за превземане на българската енергетика чрез отпускане на кредити, които не може да се върнат", коментира председателят на СДС.

► Три пъти по-скъпа ще е електроенергията, произвеждана от АЕЦ "Белене" - ляво)

По-скъп ток у нас и никакъв износ

Мартин Димитров заяви, че ако цената на тока от "Белене" е над 14 евроцента, електричеството у нас през следващите 25 години ще се осъби с 50%. Освен излишък на вътрешния пазар икономистите от ИПИ прогнозира липса на търсене отвън. За целта на анализа икономистите са използвали очакванията за потреблението на електроенергия у нас на Националната електричес-

ка компания (НЕК) и икономическото министерство. За пример е посочена Сърбия, чиято енергийна стратегия не предвижда внос до 2015 г. Турция и Румъния пък са планирали строителството на ядрени мощности в следващите години. Заключение на експертите от института е, че единственият начин, по който АЕЦ "Белене" може да изнася електричество, е, ако го продава под разходите за изграждане и експлоатация.

Земетръсно

Експертите на ИПИ припомнят за доклада от 1990 г., според който площадката на "Белене" се намира в сеизмично опасен район. "Централата е най-опасната в ЕС", заяви Мартин Димитров. В анализа на ИПИ се казва, че нито една от изградените атомни електроцентрали на територията на ЕС не се намира в зона с толкова висока сеизмичност, каквато е тази на "Белене".

Елина Пулчева

Общо мнение**Според енергийни експерти АЕЦ "Белене" е****излишна**

▶ Няма пазар за електроенергията от АЕЦ "Белене". Това твърдят експертите от Българския енергиен форум. Според председателя Иван Хиновски заложените параметри в Енергийната

стратегия се разминават. Предвидено е такова увеличение на енергийната ефективност, което ще доведе до 9% по-малко енергийно потребление.

▶ В същото време е малко вероятно износът на енергия да се увеличи съществено, което прави изграждането на големи нови мощности излишно. "Ако износът остане като сега, това ще се отрази лошо на цена-

та за потребителите", каза още Хиновски. Според изчисленията на БЕФ изграждането на втора атомна централа ще осъпни тока за потребителите до над 7.5 евроцента. Затова е по-добре да се наблегне на енергийната ефективност.

▶ "Инвестициите в пестене на енергия са два пъти по-ефективни, отколкото в изграждане на мощности", каза още Хиновски.

Валентин Николов,
genyname от ГЕРБ

около 14 евроцента, обяви вчера в парламента основателят на ИПИ Красен Станчев (вторият от дясно на

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Първоначална инвестиция и разходи на системата

Инвестиция	Разход в млрд. EUR	Вид/обяснение	Произход
Стойност на централата	6.3	По проектно предложение	Инвеститора
Цена на финансиране застраховка (капитализирана за 7 години строителна фаза)	1.76	При 7% ГЛП + 1% застраховка	Финансов ресурс
Инфраструктура на площадката	0.50	Експертна оценка	Публична инвестиция
Цех за преработка на отпадъците и временно хранилище	0.70	Експертна оценка	Публична инвестиция
Изграждане на постоянно хранилище	0.75	За АЕЦ "Белене" и АЕЦ "Козлодуй" (50% от стойността)	Публична инвестиция
Изграждане на 600 км далекопроводи	0.35	Вкл. автоматика, подстанции	Публична инвестиция
Заместващи мощности (620 MW на газ)	0.35	Частично заместващи (според Енергийната стратегия)	Частна инвестиция
Компенсирани мощности (500MW ВЕЦ)	0.45	Частично компенсиращи	Частна инвестиция
Връзки с европейската енергийна система и увеличаване на капацитета на съществуващите мощности	0.50	Включително връзки към Молдова	Публична инвестиция
Обща стойност на инвестициите:			11.664 млрд. EUR

„Това, което обявихме, се правят опорни точки по темата за АЕЦ "Белене", защото се дразним на манипулациите и популизма. По принцип партията на ГЕРБ прави такива точки за всяка тема. В тях не защитаваме позицията си. В случая с "Белене" са дадени опорни точки в зависимост с договореностите с Русия

Позиция на ГЕРБ за АЕЦ "Белене":

1 В днешната енергийна криза, която е обхванала света, единствено АЕЦ "Белене" гарантира на България евтин ток при спазване на пълна безопасност на централата. АЕЦ "Белене" е най-проверяваният проект в света - и от страна на МААЕ, и от страна на ЕС.

2 Ако не построим АЕЦ "Белене" и не бъде удължен животът на пети и шести блок на АЕЦ "Козлодуй", след 5-6 години цената на тока ще скочи драстично. Тогава в енергийния микс ще преобладава скъпото електричество от ТЕЦ "Марица изток" 1 и 3 (което трябва да изкупуваме в продължение на 15 години), както и още по-скъпата енергия, добивана от вятър и слънце.

3 Финансово проектът АЕЦ "Белене" е структуриран изцяло в полза на българската държава - 51% дял на НЕК, без държавна гаранция, без да се дават пари от бюджета, финансиране изцяло от страна на инвеститора, и то при изключително ниска лихва от 4%. При тази схема централата ще се изплати за 10 години и през останалите 60 години от живота си ще носи евтин ток за българските потребители и високи доходи за държавата.

4 Утопия е строителството на седми блок на АЕЦ "Козлодуй" като алтернатива на "Белене". Технически е невъзможно това да стане в срок, по-малък от 15 години.

5 За България АЕЦ "Белене" е реална диверсификация - с нея страната става независима от доставките на горива и ще има собствена евтина електроенергия.

Кабинетът и “Лукойл”:

Едномесечен мораториум върху цената на дизела

Бензиностанциите на “Лукойл” ще продават дизела по 2.49 лв. за литър, а Бойко Борисов щял да работи за удължаване на мораториума

► Симеон Дянков заяви, че временно премахване на биокомпонента в дизела ще изисква промени в Закона за ВЕИ, преди да е минал на второ четене

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Резултатът от консултациите на шефа на “Лукойл-България” Валентин Златев в Москва е едномесечен мораториум върху цената на дизела на дребно в бензиностанциите на компанията, която е 2.49 лв./л. Това стана ясно след срещата на правителството с производителите и превозвачите по въпроса за цените на горивата. Другите мерки, които ще бъдат предприети за намаляване на цените, са временно отпадане до края на годината на изискването за биокомпонента в дизела и намаляване на задължителния резерв, поддържан от производители и дистрибутори.

Временно

Финансовият министър Симеон Дянков заяви, че временно премахване на

биокомпонента в дизела ще изисква промени в Закона за възобновяемите енергийни източници (ВЕИ), преди да е минал на второ четене. Вицепремиерът допълни, че според експертите от работната група това ще доведе до намаляване на цената с около 6 ст. на литър.

След срещата беше уточнено, че търговците на горива са обещали да има отделни колонки за биодизел.

Втората мярка от страна на държавата е намаляване на срока, за който производителите и вносителите на горива са длъжни да поддържат резерв. До края на април тази година той ще бъде намален на 40 дни, до април следващата година - 50, а до края на април 2013 г. трябва отново да достигне 60 дни, колкото е сега.

Васил Велев: Мораториум за цените на горивата не е добро решение

Според председателя на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев мораториумът за цените на горивата не е добро решение. “Не мисля, че това е много добра идея, тъй като, когато има замразяване на нещо, след като то се размрази, цените се повишават в повече, за да компенсират пропуските, загубите или пропуснатите ползи. Просто трябва да имаме при нас конкурентна среда, която да определи цените на това ниво, на което те трябва да бъдат съгласно пазара”, каза Васил Велев и допълни: “В тази връзка очевидно са прави тези, които правят сравнение,

че акцизите върху горивата при нас са най-ниски или на второ място отдолу нагоре в Европейския съюз, което не можем да кажем за цените на горивата. Тоест ако имаме борсова цена, която е еднаква за всички, независимо откъде се купува петролът, ако имаме при нас - така се твърди и това е вярно - все още сравнително евтина работна ръка, а това е другата компонента, която дава крайния продукт и цена, няма причини, ако има добра конкуренция и среда за търговия, цените на бензините, особено на дизеловото гориво, да не е на предпоследно или последно място в ЕС. Така че има очевидно върху какво да се работи, но това не е замразяване, а по-скоро създаване на условия за конкуренция.”

Задачи Борисов е дал нареждания

► Премиерът съобщи, че е поставил пред Дянков задача да провери възможностите за още три мерки до следващата среща по въпроса другата седмица. Първата е да се връща ДДС на големи превозвачи чрез т.нар. картова система, която е по думите му утвърдена практика в много страни. Според Борисов липсата на таква облекчение кара много от чуждите превозвачи, които са над 1000, да не зареждат в България. ► Вторият набелязан от Борисов проблем е неспазването на спогодбата с Турция да не се минава границата с повече от 550 л гориво

в резервоарите. “Само че практиката е точно обратната - български и чужди тирове зареждат по 1200 л в турските безмитни магазини и зареждат чак от другата страна на границата в Румъния или Сърбия”, заяви премиерът. “Замърсяват ни природната среда, но не оставят нито лев на бензиностанциите нито чрез зареждането, ДДС и всичко останало, което имаме като интерес да събираме като данъци”, каза още Борисов.

► Ще се търсят начини и да се въведе възможност превозвачи, които нямат данъчни складове, директно да внасят гориво. Вицепремиерът Дянков обаче отбеляза, че тази мярка ще създаде проблеми на митниците и трудно ще се въведе засега.

Първа идея

Първоначалното предложение беше държавата да облекчи бизнеса, като увеличи дела си в резерва на горива, но министър Дянков обясни, че намаляването на срока е преценено като по-удачна мярка, защото не натоварва бюджета с допълнителни разходи и няма опасност да бъде приет като държавна помощ от ЕС. Дянков заяви, че още не са направени точни изчисления колко ще намали цената на дизела тази мярка, но би трябвало да е в диапазона 7-8 ст. на литър.

Премиерът Бойко Борисов заяви, че от “Лукойл” са поели ангажимент на срещата, че цената на горивото на дребно няма да надскочи тази на дребно, както се е получило при предишния опит за такъв мораториум през 2007 г. “Един подобен мораториум, който причинява загуби, не е пазарен механизъм, но крайният потребител е много важен и ние използвахме своя авторитет поне този месец да го направим. Ще продължат преговорите на министър Дянков с големите компании, ако можем да го увеличим, ще е само в полза на потребителя”, заяви премиерът. “Изразяваме задоволство от постигнатото, макар и временно споразумение с “Лукойл” за замразяване на цените на дребно, които днес за дизеловото гориво са 2.49 лв.”, каза Койчо Русев, председател на Съюза на организацията в автомобилния транспорт (СОАТ) и Националната транспортна камара.

Филип Буров

Европейски земеделски фонд
Европа инвестира в селските райони!

Европа подпомага сгружаването на земеделските производители

Ако са обединени в организации, земеделците могат да получат до 400 хил. евро безвъзмездна финансова помощ от Европейския съюз. Финансирането е предвидено по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2007-2013 г. То се отпуска като годишно плащане за пет последователни години, считано от датата на признаване на съответната организация. Размерът на помощта се изчислява на година според стойността на годишната пазарна продукция. Схемата се прилага в България от две години, но все още интересът към нея от страна на производителите е нисък. Обединението на стопаните е шанс да станат по-конкурентни на пазара.

Целта на Европейската комисия е да насърчи създаването на по-малки ефективни организации в земеделския сектор, които да произвеждат висококачествени продукти, отговарящи на европейските стандарти и пазарните изисквания.

По схемата ще се подпомагат организации на земеделски производители, официално признати до края на 2013 г. Секторите, които се финансират, обхващат производството на следните култури - зърнени, медиицини и етерично - маслени, бобови и технически култури, слънчоглед, рапица, памук, лен, тютюн, картофи, мляко, месо, мед, винено грозде, биологично чисти продукти и други.

Право на отговор

► Във връзка с публикация във вестник “Пари” от 21 март 2011 г., споменаваща “Куадрант Юрпийн Бевъриджис”, компанията уточнява, че не е собственост на г-н Валентин Златев и не е свързана с него. Групата на “Куадрант” е основана от бившите собственици на румънския бутилировач на PepsiCo - Quadrant Amroq Bottling Company Limited (QABCL). “Куадрант Юрпийн Бевъриджис” е смесено предприятие между бившите собственици на QABCL (80%) и PepsiCo (20%). През 2007 г. “Куадрант Юрпийн Бевъриджис” закупи “Азрима” - бутилировача на продуктите на PepsiCo за България. След сключването на сделката официалният бутилировач у нас става компанията “Куадрант Бевъриджис” АД, която е собственост на “Куадрант Юрпийн Бевъриджис”.

Трайков: „Лукойл” и „Росатом” си позволяват безпрецедентен тон

► Напрежението между министъра на икономиката и енергетиката Трайчо Трайков и „Лукойл” се появи, след като министърът публично повдигна въпроса за високите производствени цени на „Лукойл Нефтохим” и липсата на достатъчно внос на горива, чрез които да се балансира пазарът. Позицията му предизвика не само остра реакция от страна на компанията, но и на премиера Борисов

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Икономическият министър не взе участие в преговорите за цените на горивата, но не уточни дали това е по негово желание

Министърът на икономиката и енергетиката Трайчо Трайков не взе участие в срещата между представители на правителството с браншови организации за цените на бензина и дизела и не отговори категорично на въпроса дали пропуска срещата по свое желание или не. В публикация във в. „24 часа” се твърди, че отстраняването му е било условието на „Лукойл”, за да седне на масата за преговорите.

Премиерът отговори видимо раздражен, че никой няма да му казва кой да кани на преговорите. По думите му обаче те се водят от Симеон Дянков и „никой не е отстраняван, нито включван”. Самият Дянков обясни пък, че заедно с министрите на икономиката и на транспорта Трайчо Трайков и Александър Цветков са изготвили становище от страна на държавата - какво е възможно да се направи във връзка със ситуацията на пазара на горива, така че не е необходимо присъствието им на срещата.

Еманципацията продължава

Трайков заяви по повод спора му с производителя на горива, че „Лукойл” си позволява да държи безпрецедентен за чужда компания тон към

Бойко Борисов,
премиер

” Изрично подчертах, че оценявам желанието му (на Трайчо Трайков - бел. авт.) да се търси максимална прозрачност. Единственото, което съм го критикувал, защото той като министър има възможност, преди да каже нещо публично, да го провери и тогава да го съобщи

българското правителство и че само една друга компания си е позволявала това - „Росатом”. Трайчо Трайков заяви още и че въпросите му към „Лукойл” продължават да бъдат актуални, тъй като компанията му е отговорила с факс, който обаче не съдържа истински отговори.

Така икономическият министър изненадващо за мнозина демонстрира смелост да поддържа позицията си спрямо руската компания, въпреки че първо понесе обвинения в некадрност от страна на „Лукойл”, а след това имаше и остра реакция от самия премиер. Борисов се скара на Трайков, че публично повдига въпроса за високите производствени цени на „Лукойл Нефтохим” и липсата на достатъчно внос на горива, чрез които да се балансира пазарът. Премиерът отсече „оставете го икономическия министър какво говори” и обясни, че сам ще се разбере с „Лукойл”.

Засега твърдо на поста

На въпрос дали вижда сми-

сль да остане в правителство, в което неговото мнение няма значение, Трайков отговори обаче, че „има смисъл, моето становище има значение”, и така показа, че няма намерение да подава оставка. Бойко Борисов пък заяви, че икономическият министър се ползва с доверието му, което засега показва, че „еманципираното” поведение на министъра

в правителство с еднолично решаващ премиер засега няма да му коства поста.

Борисов уточни, че критикува Трайков само за непотвърдени изказвания, но го подкрепя в търсенето на прозрачност. Той обясни, че е питал представител на OMV за заплатите в тяхната рафинерия и отговорът е бил, че те са приблизително еднакви с тези в „Нефтохим-Бургас”, а не много по-ниски, както смята Трайков. „Това можеше да се пита по-рано, да се провери, а не да се пуска в общественото пространство и обществото да бъде настройвано”, каза премиерът. Сравнението между заплатите на работниците в рафинериите на OMV и „Нефтохим-Бургас” обаче всъщност направи не икономическият министър, а Иван Костов.

Ани Кожжауванова

” Що се отнася до ПР-публикацията на „Лукойл”, това е безпрецедентен тон от една компания към българското правителство, поне от времето на това правителство. Досега само една друга компания си е позволявала такъв тон. Тази компания е „Росатом”

” Моите въпроси към „Лукойл” продължават да стоят. Онзи ден вечерта получих факс, в който те формално отговарят на въпросите ми, а всъщност не отговарят

Трайчо Трайков,
министър на икономиката

Коментар

Трайков е отворен към дясната визия за икономиката

В ГЕРБ като цяло има два принципа - експертност и корпоративни интереси, които Борисов е съумял да балансира и да угоди на всички. Този баланс е особено деликатен в енергетиката. Така че, ако Борисов се лиши от Трайков, ще настъпи дисбаланс, което няма

Румяна Коларова,
политолог

да изиграе позитивна роля за кабинета.

Макар че в парламента Бойко Борисов да не прави отстъпки пред опозицията, явно министър Трайков като експерт е много по-близък и по-отворен към идеите и добре структурираната икономическа

и законодателна визия на Синята коалиция, каквато реално на ГЕРБ им липсва. Тоест, въпреки че на политическо ниво ГЕРБ и Синята коалиция са като двете страни на една монета и няма чуватост, всъщност на експертно ниво, защото Трайков е експерт, има чуватост.

Shangri-la[®] за старините ви

Холандският пенсионен модел е признат за най-добрия в света

В. "Пари" продължава темата си за бъдещето на пенсионната система в България. Като част от нея е представяне на най-добрите пенсионни модели в света

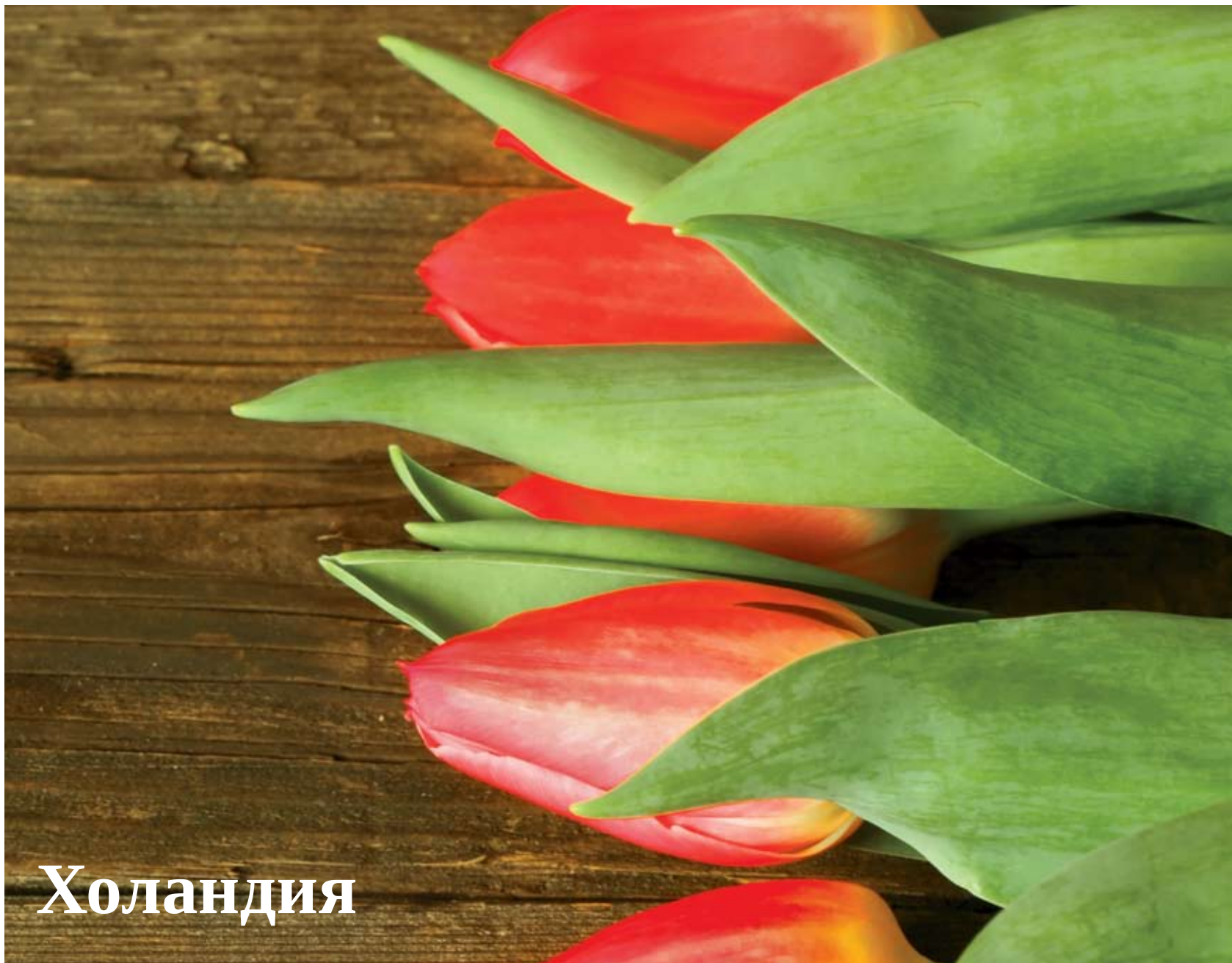
Най-добрата пенсионна система в света, № 1 и в класацията на австралийския институт за финансови изследвания Mercer, е холандската. Тя съчетава в себе си един от най-високите коефициенти на заместване на дохода (размер на пенсията като процент от последната получавана работна заплата) със стабилни публични финанси и хармонични отношения между заинтересованите страни в осигурителния модел - държава, работодател, работник. В числа това звучи по следния начин:

Холандците получават около 70% от дохода си, когато напуснат пазара на труда, като пенсията им може да достигне и до 100% от последната заплата. Публичните разходи за пенсии са под 5% от БВП през 2007-2008 г. по данни на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие. Прогнозите са те да нараснат до 9% към 2060 г., което е най-ниският дял на разходи за пенсии в страните от ЕС-27 (по данни на ЕК). Социалните партньори нямат принципни противоречия за модела, начина и размера на финансиране на системата (Anderson 2007: 723). Цената на този почти идеален модел е висока и се основава на доста сурови правила за пенсиониране.

В основата на модела стои широко възприетата в света тристълбова система, която се прилага и в България. Първият, разходопокривен стълб, е еквивалентен на българското Държавно обществено осигуряване. Той се финансира от данъци и дава право на всеки холандски жител на държавна пенсия от 932 EUR месечно (към 2010 г.). Вторият, капиталонатрупващ стълб, се представлява от т.нар. професионални пенсионни схеми, които са част от колективното договаряне на заплатите в различните сектори на икономиката. Третият стълб, както и в България, е основан на допълнителното доброволно осигуряване.

Дяволът е в детайлите

За да има право на държавна пенсия, холандецът трябва да е навършил 65 години, да е живял 50 години в Хо-

Холандия

Система		3 стълба
Възраст за пенсиониране		65
Доход от пенсиониране като % от последната заплата		70-100%
Държавни разходи за пенсии		5% от БВП
Осигурителна тежест	I стълб	17.9
	II стълб	5-25% [®]

ландия между 15- и 65-годишната си възраст и да е плащал подоходен данък. Няма възможност за ранно пенсиониране (за сравнение в България над 80% от хората се пенсионира преди 60-годишна възраст по данни на Института за пазарна икономика). Вноските, които се правят в Държавното обществено

осигуряване, са в размер на 17.9% от заплатата и представляват част от подоходния данък. Плащат се изцяло от работника върху дохода между 13 160 и 29 543 EUR на година. Първият стълб е изцяло на солидарен принцип - при пенсиониране всеки получава еднаква пенсия, която представлява 29% от средния доход за страната.

Този доход е обвързан с размера на минималната работна заплата (МРЗ) и е около 70% от нея. Женените и живеещите на семейни начала получават по-малко - по около 50% от МРЗ. Първият стълб се финансира и от държавата. Пенсии в Холандия са облагаем доход. Те подлежат и на 13.25% здравна осигуровка.

Гръбнакът на системата
Вторият стълб е може би най-добре развитият капиталов стълб в света. Той се състои от колективни пенсионни схеми, които се администрират от пенсионни фондове или застрахователни компании. Законът ясно разграничава компаниите от пенсионните фондове, като последните са напъл-

но независими институции. Съществуват три вида пенсионни фондове:
- Секторни, които обхващат компаниите от цяла индустрия (например строителство, хотелиерство и ресторантьорство, на държавните служители и т.н.)
- Корпоративни фондове (на отделни компании)
- Фондове за самонаети, свободни професии, неза-

България

СНИМКА SHUTTERSTOCK

3 стълба

Система

52-63

Възраст за пенсиониране

43%

Доход от пенсиониране като % от последната заплата

10% от БВП

Държавни разходи за пенсии

12.8 - 17.8%*

I стълб

Осигурителна тежест

5-0%

II стълб

* В зависимост от датата на раждане

** В зависимост от професията

” За да има право на държавна пенсия, холандецът трябва да е навършил 65 години, да е живял 50 години в Холандия между 15- и 65-годишната си възраст и да е плащал подоходен данък

” Важен детайл е, че работникът внася допълнителна осигуровка във втори стълб само върху частта от дохода си над 29 543 EUR

развит и носи около 10% от пенсионните доходи.

Бъдещето

Като всяка друга пенсионна система и холандската е изправена пред своите предизвикателства. Държавните разходи, макар и относително ниски към момента, ще се покачват заради застаряването на населението. Друг проблем е социалната интеграция на имигрантите. Тъй като не са живели достатъчно дълго в Холандия, те могат да получат само част от държавната пенсия. Не на последно място, вторият стълб е уязвим от икономическия цикъл. Финансовата криза от 2008-2009 г. изтри от баланса на пенсионните фондове близо 250 млрд. EUR. Въпреки че системата е гъвкава и отговори с временно повишаване на вноските, тепърва предстои експертният дебат как да се настрои системата така, че да отговори адекватно на бъдещи катаклизми.

Николай Вълканов

висими специалисти и пр. Пенсионните фондове са организации с нестопанска цел. Те по никакъв начин не се влияят от финансовото представяне на отделните компании. На теория в Холандия никой не е задължен да участва в пенсионен фонд. Но ако социалните партньори (работодателите и синдикатите) решат да се

договорят за пенсионна схема, тогава правителството може да я направи задължителна за всички компании в сектора. Тази имплицитна задължителност осигурява икономии от мащаба и по-ефикасно управление. В резултат на това близо 92% от работещите в Холандия участват във втория осигурителен стълб.

Финансирането на този стълб се поделва между работника и работодателя обикновено в съотношение 1:2. Има два основни вида схеми - на предварително определен доход, който трябва да бъде получаван след пенсиониране (defined benefit), и на определена вноска, която трябва да се внася всеки месец (defined contribution). Първата схе-

ма е предпочитана от близо 90% от работниците. При нея изчисляването на бъдещия доход става основно на база средната работна заплата, получавана през време на трудовия живот. При тази схема осигурителната тежест, която се поема от работника, е около 4-8%. Процентът, който внася работодателят, се изчислява от пенсионния

фонд, така че да допълва вноската на работника до нужната, с която да се достигне договореното ниво на пенсия в бъдеще.

Важен детайл е, че работникът внася допълнителна осигуровка във втори стълб само върху частта от дохода си над 29 543 EUR.

Третият стълб (допълнително доброволно осигуряване) е сравнително слабо

*Shangri-la е въображаемо място, което би трябвало да се намира някъде в Тибет. Използва се като синоним на изгубения земен рай.

Великобритания обяви нов бюджет на строги икономии

Финансовият министър Джордж Озбърн отмени увеличението на акциза на горивата като мярка за смекчаване на ефекта от поскъпването на петрола

Британската икономика ще забави ръста си през тази година, заяви финансовият министър Джордж Озбърн при представянето в парламента на бюджета и мерките за намаляване на разходите. Очаква се БВП на страната да нарасне през 2011 г. с 1.7%, а не с предварително обявените 2.1% заради по-високата инфлация и изненадващото свиване на икономиката в края на миналата година. Прогнозата е на Службата за бюджетна отговорност, която беше създадена през миналата година като независима агенция за икономически прогнози. За следващата година очакванията на агенцията са за ръст от 2.5%. Комитетът по паричната политика на Bank of England остави непроменена целта за годишната инфлация на 2%. Високите нива на показателя са причината за запазване на рекордните нива на бюджетен дефицит на Великобритания.

Озбърн обяви, че мерките, предвидени в бюджета за 2012 г., ще раздвижат британската икономика. "Днешният бюджет трябва да реформира националната икономика по начин, който

1.7%

► се очаква да бъде икономическият растеж на Великобритания през тази година

146

► млрд. GBP дълг ще емитира през тази година правителството на Великобритания

► Мерките, предвидени в бюджета за 2012 г., ще раздвижат британската икономика, заяви британският финансов министър Джордж Озбърн (вляво)

СНИМКА REUTERS

да осигури стабилен растеж и нови работни места в бъдеще. Бюджетът е насочен и към подкрепа на домакинствата, за да се справят с увеличените потребителски разходи и цени на горивата", каза още Озбърн.

Горива и данъчни облекчения

Сред предложените мерки е отказ от идеята за увеличаване на акциза на горивата с 1 пени на литър (около 1.15 евроцента). С това Озбърн отмени серията увеличения на ДДС върху горивата, които трябваше да влязат в сила от април. Мярката цели да смекчи ефекта от

скока на цените на петрола. Тя ще бъде финансирана от увеличение на таксите на петролните компании. От полунощ таксата за производителите на течни горива скочи от 29 на 32% от цената на петрола и газа, добиван от петролните компании, уточниха от финансовото министерство.

Освен това Озбърн предвижда да бъде вдигната границата на необлагаемия минимален доход от април 2012 г., което ще засегне около 25 млн. британци. Отстъпките в данъчното облагане ще бъдат компенсирани със строги мерки за увеличаване на събираемостта.

Ще бъде продължена и схемата, въведена от предишното правителство, за подпомагането на собственици на имоти със закъснели плащания по ипотеката.

Емитиране на дълг

През следващите пет години Великобритания ще трябва да емитира повече дълг от предварително очакваното, каза още Озбърн. През настоящата финансова година правителството ще заеме 146 млрд. GBP. В периода 2011-2012 г. ще емитира дълг за 122 млрд. GBP в сравнение със заложените преди това 117 млрд. GBP. Дългът, издаден през 2012-2013 г., ще

нарасне до 101 млрд. GBP при прогнозираните 91 млрд. GBP преди време и до 70 млрд. GBP в периода 2013-2014 г., за когато прогнозите бяха за 60 млрд. GBP.

По-малко бреме за фирмите

В новия бюджет е залегнало и ново намаляване на корпоративните данъци от април, което ще бъде по-голямо от първоначално планирания 1 процентен пункт, обясни Озбърн. След това данъкът ще намалява с 1 процентен пункт във всяка от следващите три години, докато достигне 23%. Друга мярка е коригиране на налога за

банките, така че да компенсират ефектите от намаляването на данък печалба.

Стимули за инвестиции

Британският финансов министър предлага още да бъде разширен обхватът на програмата за създаване на индустриални зони в най-изостаналите райони на страната. Предвижда се броят на тези зони да се увеличи от 10 на 21. Компаниите, инвестиращи в тях, ще се ползват от облекчения строителна регулация и намалени данъци, за да се подпомогне създаването на работни места. □

ЕС и САЩ наложиха санкции на Либийската национална петролна корпорация

Съюзът замрази фондовете и икономическите ресурси на общо пет компании и забрани плащания в тяхна полза

Европейският съюз прие нови санкции срещу Либия, като санкционира Либийската национална петролна корпорация и още четири петролни компании. Това е четвъртата поредица от наказателни мерки, чиято цел е да увеличат натиска срещу режима на Кадафи. След нея списъкът със санкционирания до момента включва над 30 лица и организации, либийската централна банка и Libyan Investment Authority на стойност 70 млрд. USD.

Замразени активи

ЕС замрази фондове и икономически ресурси на

въпросните компании и забрани плащания в тяхна полза, обясниха от унгарското председателство на ЕС. Франция настоява в листата да бъдат включени и енергийни компании, но Италия е против. През последните месеци ЕС замрази активите на компании и лица, свързани с либийския лидер Муамар Кадафи.

Мерки на САЩ

САЩ също наложиха свои санкции на 14 компании, които са собственост на Либийската национална петролна корпорация. Според Службата за контрол на чуждестранните активи към финансовото министерство на САЩ организацията е основен финансов източник на режима на либийския лидер. Списъкът обаче може да бъде променен, в случай че компанията променят собственика си. □

► През последните месеци ЕС замрази активите на компании и лица, свързани с либийския лидер Муамар Кадафи

СНИМКА BLOOMBERG

От първо лице

Военновъздушните сили на Кадафи са унищожени

► Съюзниците от международната коалиция са унищожили военновъздушните сили на режима на либийския лидер Муамар Кадафи и осъществяват необезпокоявани полети във въздушното пространство на страната, съобщиха високоставен британски военен, цитиран от агенция "Ройтерс". По думите му участниците в операцията са поставили либийската армия под непрекъснат натиск и практически силите на Кадафи вече не съществуват като военна сила. Въпреки това операцията няма да бъде прекратена, е казал още британският военен.

В ход

НАТО вече изпълнява операция "Обединен защитник"

► Операцията на НАТО "Обединен защитник" е в ход от вчера. Тя е насочена към налагане на оръжейно ембарго на Либия. Основната задача на силите на пакта в Средиземно море е да контролират движението на морските съдове с цел да се предотврати пренасянето на оръжия и наемници към Либия. В операцията участват общо 16 морски съда - един командващ съд на Италия, 10 фрегати на Испания, Великобритания, Гърция, Италия, САЩ, Турция, Канада, три подводници на Испания, Турция и Италия и два спомогателни кораба на Италия и Турция. Трите аспекта на намесата на НАТО са хуманитарно съдействие, гарантиране на оръжейното ембарго, както и на забранената за полети зона над Либия.

Резултат

386.5

► млн. лв. в капитализация на Първа инвестиционна банка АД след края на сесията в сряда

КОМПАНИИ
И ПАЗАРИПИБ продаде облигации,
които провокират въпросиКупувачите на хибридният дълг остават неизвестни.
Годишната лихва е 12.75%

Първа инвестиционна банка ще се финансира с дългово-капиталов хибриден инструмент (емисия облигации), който възнамерява да включи в капитала си от първи ред, съобщиха от публичната компания. Банката вече е пласирала облигации за 20 млн. EUR в условията на частно предлагане, които са първият транш от облигационна емисия с предвиден общ размер до 40 млн. EUR. Банката може да издава следващи траншове до достигане на максималния общ размер в срок до 2 години от сегашната емисия. Емисията обаче е безсрочна, а лихвата по нея е впечатляваща за банка - 12.75 фиксиран лихвен процент на годишна база.

Малко въпроси
за разрешаване

Финансовата институция е доста пестелива в подробностите по издадения дълг и за момента емисията поставя повече въпроси, отколкото отговори.

Първият и основен въпрос е кои са инвеститорите, записали от емисията. Според пазарни анализатори много вероятно е това да са големите акционери в трезора, затова и се предвижда ценните книги от емисията да може да бъдат включени в капитала от първи ред на банката. В същото време обаче съобщението на ПИБ гласи, че пласираните ценни книжа не са конвертируеми, което означава, че няма да се превръщат в акции.

“Това няма да са акции, а инструменти, които след хармонизирането на законодателството ни банките може да включват в капитала си”, обясниха за в. “Пари” от БНБ вида на пласираните книжа. Заради по-рисковия характер на ценните книжа и лихвата по тях е по-висока. Сделката по пласирането е минала съгласувателен режим в БНБ, но окон-

чателните документи по пласирането все още не са постъпили в централната банка.

“Пласираните ценни книжа представляват инструмент, който е много близък до капитала, т.е. приблизително еднакъв с капитала, тъй като той е безсрочен и по същество представлява почти капитал”, обясни изпълнителният директор на ПИБ Димитър Костов. По думите това е и причината лихвата да е толкова висока.

Лихва
за милиони

Втори важен въпрос, който няма отговори за момента, е високият процент на лихвата по дълга. В условията на падащи лихви по кредити и кредитни линии банката е договорила заемни средства при доста висока лихва. Сценарият, при който водещите акционери са станали и облигационери, обяснява високия процент на лихвата, коментираха брокери за в. “Пари”. Това е и причината емисията да се пласира частно, а лихвата по нея да е много атрактивна. Това всъщност е капиталова инжекция от страна на основните акционери на банката, коментираха анализатори от пазара. Целта е да се капитализира банката.

Операцията на практика означава, че чрез подчинен дълг банката ще увеличава капитала си.

Нивото на лихвата не може да се сравни с лихвата по други съпоставими пазарни сделки, тъй като това е съвсем нов инструмент за българския пазар, станал възможен с последните промени от 31 декември 2010 г. в Наредба 8 на БНБ за капиталовата адекватност на кредитните институции, и няма други издадени такива инструменти, с които да се направи сравнение, обясниха от ПИБ.

Трети основен въпрос е изборният номинал от 50

► Това е съвсем нов инструмент за българския пазар, станал възможен с последните промени от 31 декември 2010 г. в Наредба 8 на БНБ за капиталовата адекватност на кредитните институции, обясниха от банката

СНИМКА БОБИТОШЕВ

хил. EUR. Цифрата е доста висока за стандартна емисия и автоматично стеснява кръга на клиенти, които биха се заинтересовали. Цената ѝ я превръща по-скоро в бутиков продукт.

История
на гълга

Не за първи път банката е новатор в емитирането на облигации. През 2005 г. тя емитира безсрочни подчинени облигации с номинал 200 млн. EUR, които бяха пласирани на Люксембургската фондова борса. Така преди шест години ПИБ беше първата банка, която емитира безсрочни подчинени облигации. Тогава обаче лихвата беше доста под сегашното ниво - 7.7% на година. □

Това ни дава възможност за ръст
в кредитната част и печалба

Това е хибриден инструмент, който следва да се класира като капитал от първи ред. Той е възможност за нас за допълнителен ръст в кредитната част и печалба. Представлява инструмент, който е много близък до капитала, т.е. приблизително еднакъв с капитала, тъй като той е безсрочен и по същество представлява почти капитал. Нормално е при тези условия да бъде така-

Димитър Костов,
зам. изпълнителен директор
на ПИБ

” Водили сме разговори, може би втората половина на т.г., ако пазарът позволява, имаме идея за ползване на външно финансиране

ва лихвата.

Традиционно банката използва външно финансиране, въпреки че този пазар почти се затвори, така е и към момента. Ние обаче поддържаме добри отношения с външни финансови институции.

Водили сме разговори, може би втората половина на т.г., ако пазарът позволява, имаме идея за ползване на външно финансиране. □

Специалистите прогнозираят до 10% ръст на рекламния пазар в медиите

Трудна година очаква пресата, само за първите два месеца на 2011 г. спадът на рекламата в печата е 19%

Тази година за първи път ще наблюдаваме ръст на рекламния пазар в медиите, който ще е между 7 и 10% спрямо 2010 г. Това прогнозира председателят на Асоциацията на рекламните агенции в България Красимир Гергов. Според него най-сериозен ръст се очаква на пазара на интернет рекламата - от 10%. Прогнозата за телевизията също е доста оптимистична. Гергов очаква приходите от реклама там да нараснат с между 7 и 10 на сто. „Радиото ще запази добрите си позиции от последните три години”, коментира председателят на Асоциацията на рекламните агенции. През 2010-а пазарният дял на рекламните бюджети в радиата достигна 8%. Очакванията на специалистите са с около 5% да се повишат инвестициите и във външната реклама.

„Тази година имаме избори, което несъмнено ще окаже сериозно влияние върху пазара на реклама”, каза Красимир Гергов.

Сред добрите очаквания за 2011-а са навлизането на нови медийни групи, както и увеличаването на видеосъдържанието в мрежата.

Песимизъм в оптимизма

„2011 г. ще бъде лоша за пресата”, коментира Гергов. Прогнозата за печатните издания е доста песимистична. Само през първите два месеца на 2011-а е отчетен спад на приходите им от реклама с 19%.

Очаква се настоящата година да е последна за някои печатни издания. „Въпреки това те няма да изчезнат напълно от пазара”, казва управителят на медийната агенция „Пиеро97” Иво Цеков. Според него голяма част от хартиените издания ще продължат да съществуват във виртуалното пространство.

Тежката 2010 г.

Въпреки ръста на БВП с 0.2% през 2010 г. нетните бюджети за реклама са намалели с близо 14%, сочат данните на TNS/TV Plan, които Иво Цеков представи по време на 15-ия рекламен форум. „Прогнозните резултати за 2010 г. показват двойно по-голям спад от очаквания”, посочи Гергов. Преди година АРА очакваше намалението да е с около 7-10%. Тенденцията се проявява за втора година поред след над 27% спад през 2009 г.

Брутните средства, които са били изразходвани за реклама, са 1 млрд. лв. Реално обаче те са били доста по-малко, тъй като в тази сума са включени всички отстъпки и промоции, които медиите предоставяха, за да привличат повече рекламодатели.

Пресата за поредна година бележи най-голям спад в приходите си от реклама сред всички медии. За изминалата година те са намалели с 32%. Въпреки това тя държи втория по-големи дял от годишния рекламен бюджет - 16%. През миналата година брутните стойности на приходите от реклама в печата са се равнявали на 157 млн. лв.

Спадът на реклама в телевизията е 10.5 на сто, но тя продължава да държи най-голям пазарен дял на

реклама - 65%. Това означава, че брутният приход на всички телевизии през 2010 г. е 648 млн. лв.

При радиото приходите от реклама са спаднали на 10.6 на сто, но неговият пазарен дял остава устойчив - 8%. 83 млн. лв. брутно са били изразходвани за реклама в радиото през миналата година.

Единствено ръст на рекламата има в интернет медиите - с 5%. През 2010 г. във виртуалното пространство са инвестирани 37 млн. лв.

Външната реклама също е отбелязала сериозен спад. Той се изразява в 9%. Негативната тенденция продължава и през януари и февруари тази година. Тогава бюджетите в сектора са били под нивата от началото на 2010-а, показват данните на TNS/TV Plan. През миналата година във външна реклама са инвестирани близо 74 млн. лв.

Изводът е, че има светлина в тунела за рекламата в медиите, но не във всичките ѝ сфери. Безспорно най-големи приходи от реклама се очакват в интернет изданията, както и в телевизията. Радиото остава по средата, без да изпитва сериозни затруднения, докато пресата и особено вестниците ще преживеят още една трудна година.

Елена Петкова

„2011 г. ще бъде лоша за пресата, но радиото ще запази добрите си позиции през последните три години

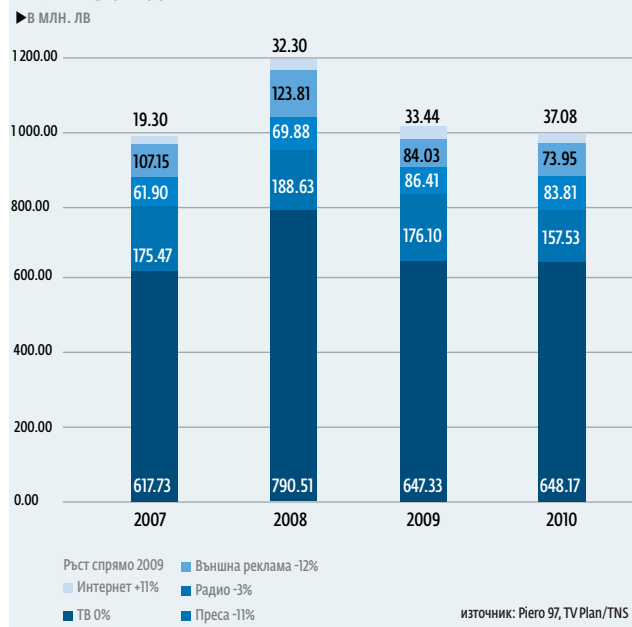
Красимир Гергов,
прегледател на Асоциацията на
рекламните агенции

Очаква се настоящата година да е последна за някои печатни издания. Въпреки това те няма да изчезнат напълно от пазара

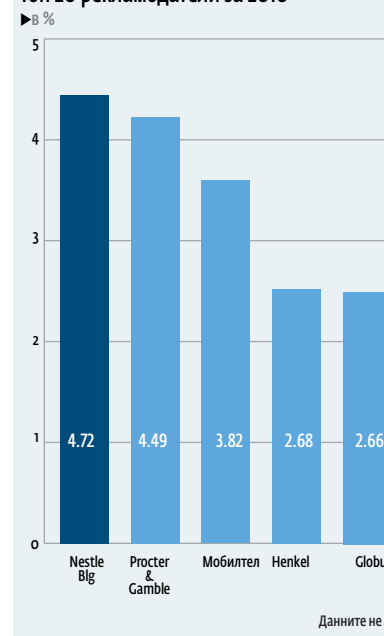
Иво Цеков,
управител на медийната агенция
„Пиеро97”

► Прегледател на АРА Красимир Гергов прогнозира ръст на пазара на рекламата през

Изменение на рекламните бюджети по години и медии - БРУТНИ стойности

Топ 20 рекламодатели за 2010

Кризата прави рекламистите

Вестниците страдат най-много от липса на реклама

„Една от характерните тенденции за изминалата година е повишаването на креативността на рекламните отдели в медиите. Те предлагат всевъзможно бартери, отстъпки и промоции, за да привлечат рекламодатели”, коментира управителят на „Пиеро97” Иво Цеков по време на 15-ия рекламен форум вчера.

Телевизията

Това се отнася в най-голяма степен за телевизията. И през 2010 г. 90% от големите рекламодатели продължиха да инвестират в телевизионната реклама. Тенденцията от 2009 г. за намаляване на цените и „изстискване” на все повече отстъпки продължи с пълна сила. Въпреки това се наложи големите телевизии да намалят цените на рекламните си тарифи с до 5%. Останалите канали се бореха за сделки с все по-намаляващи стойности.

Пресата

Драстичният спад на рекламата в пресата се отрази най-силно на вестниците. Едни от най-големите рекламодатели - автомобилните компании, финансови институции, телекомуникации, модни марки, недвижими имоти, и през 2010 г. продължиха да намаляват бюджетите си за пресата. Причина за това се оказа съмнението за ефективността на рекламата там. Продължава да липсва прозрачност по отношение на обявените тиражи. Негатив-

тази година

СНИМКА МАРИНААНГЕЛОВА

Частните здравни фондове излязоха на загуба през 2010 г.

Приходите в сектора са се повишили с 10%

Дружествата по доброволно здравно осигуряване са реализирали 1.2 млн. лв. загуба през миналата година, показват предварителни данни на Комисията за финансов надзор. През 2009 г. секторът беше на печалба от 220 хил. лв.

„Безконтролният ръст на цените на лечебните заведения - публични и частни, и финансовата криза са първите две причини за загубата”, каза за в. „Пари” д-р Мими Виткова, председател на УС на Асоциацията на лицензираните дружества за доброволно здравно осигуряване (АЛДЦЗО) и изпълнителен директор на ОЗОФ „Доверие”. По думите ѝ клиентите са се опитали да запазят тази придобивка, но заради кризата не са склонни да дават по-висока цена за полицата.

Приходите нагоре

„Третата причина за отрицателния резултат е сериозното навлизане на брокери при продажбата на здравноосигурителни пакети, тъй като на фона на същата цена трябва да плащаме и комисиони”, добави Мими Виткова. Според нея загубите са натрупани от работещите дружества.

Брутният премиен приход, реализиран от частните здравни фондове, се е повишил с 9.8% на годишна база и през 2010 г. достигна малко над 42 млн. лв. „Основната причина за този ръст би

▶Три са основните причини за реализираната загуба, каза Мими Виткова
СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

трябвало да са повечето клиенти през миналата година”, каза Мими Виткова. Според нея с малко ресурс компаниите се опитват да предлагат добра услуга за клиентите си. Думите ѝ може да се потвърдят и от данните за осигурените лица. Според КФН броят на здравноосигурените лица по действащи договори към края на 2010 г. е 198 765 при 177 907 към 31 декември 2009 г.

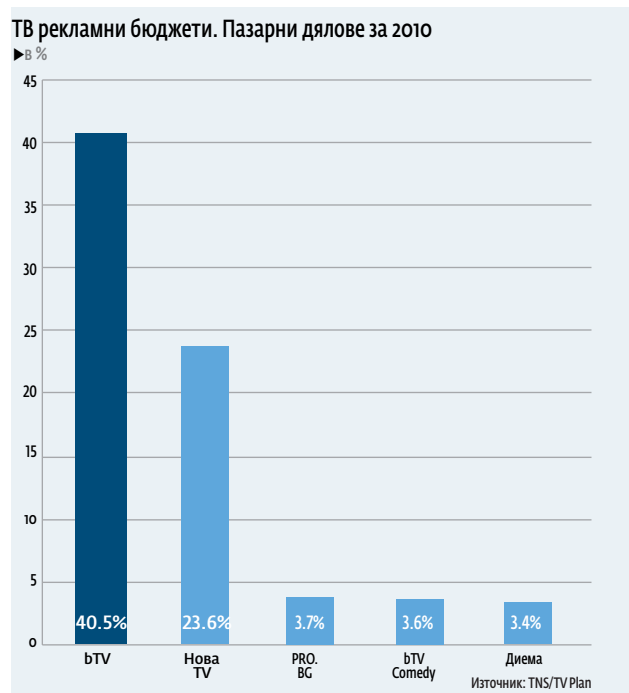
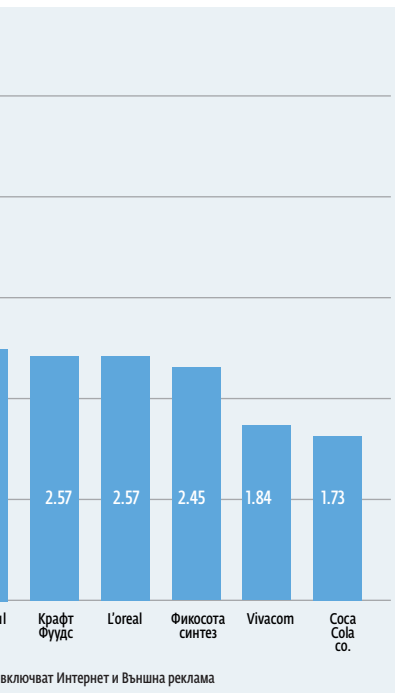
Продавани продукти

Най-голям относителен дял в премиения приход по доброволно здравно осигуряване заемат пакетите „Други здравноосигурителни пакети” - 31.2%. „Из-

вънболнична медицинска помощ” има дял от 21.4%, а „Подобряване на здравето и предпазване от заболяване” е пакетът, благодарение на който са формирани 16.3% от приходите. През миналата година са възникнали претенции за 24.2 млн. лв., а през 2009 г. сумата беше 21.4 млн. лв.

Активите на здравноосигурителните дружества към края на 2010 г. нараства с 16% на годишна база и достига 78.7 млн. лв. Общият размер на собствения капитал на частните здравни фондове е 53.2 млн. лв., което е с 18.6% повече спрямо 2009 г.

Атанас Христов

е по-креативни

ните тенденции се отразиха и на пазарния дял на пресата от общия рекламен сплит. Той спада от 2 до 4% на година, от 2007 до 2010 г.

Радиото

Ситуацията при радиото остана относително стабилна през трудната 2010 г. Радиопазарът демонстрира стабилен дял - между 7 и 8% от 2007 г. досега. За да запазят добрите си позиции, радиостанциите масово започнаха да предлагат допълнителни бонусни излъчвания към за-

явените бартерни сделки, специални извънтарифни отстъпки и прочие. Сериозен проблем в тази медия е липсата на ефективен метод за измерване на стойностите на рекламата.

Интернет

През миналата година рекламата в интернет бележи невероятен нетен ръст от 5%, като дисплейната реклама се оказва с най-голям дял - над 80%, докато рекламата на клик бе само с 10% дял. Най-голяма част

от рекламните бюджети отиват в новинарските сайтове, показват данни от проучване на TNS/TV Plan. Резултатите сочат още, че рекламата във „Фейсбук” е нараснала 4 пъти спрямо 2009 г. Социалната мрежа привлича повече от половината активни потребители. В България те са близо 2 млн. „Гугъл” остава с лидерска позиция при търсенето по ключови думи с 98% дял, показват данните от проучването.

Елена Петкова

100me НАЙ-ВЛИЯТЕЛНИ ЖЕНИ

2011

КУПЕТЕ ОТ

inmedio
RELAY
КНИЖАРНИЦИ ПИНГВИНИТЕ
Orange center

Пари
BONNIER Business Press International

КЗК глоби Е.ОН с 3.2 млн. лв.

Основание за санкцията е злоупотреба с господстващо положение, защото дружеството отказва да достави енергия на клиент заради чужди дългове

Комисията за защита на конкуренцията наложи глоба в размер 3.2 млн. лв. на електроразпределителното дружество Е.ОН. Антимонополният регулатор е установил необоснован отказ за доставяне на електрическа енергия в имота на "Готар Инвестмънт" ООД. Санкцията е процент от нетните приходи на дружеството от продажба на електроенергия за 2009 г., обясняват от антимонополното ведомство.

"Е.ОН България" получи информация за решението на Комисията за защита на конкуренцията (КЗК). Компанията ще се запоз-

нае с аргументите на КЗК, на които почива взетото решение, за да предприеме съответните действия", беше отговорът, изпратен до медиите от пресслужбата на "Е.ОН България".

Основания за отказа

В материалите към решението на КЗК "Е.ОН България Продажби" АД обосновава своя отказ за доставка на електроенергия с неизпълнени стари задължения за плащане цената на консумираната електрическа енергия от предишен собственик на имота. Той не бил прекратил по надлежния ред отношенията си с енергийното предприятие. Според КЗК задълженията за електроенергия, които са натрупани от собственика на този имот, се трупат още от началото на 2005 г. Притежател на имота по това време е било "Китка стил" ООД. За по-малко от 2 години дължимата сума е достигнала 30 хил. лв.

През това време "Е.ОН България Продажби" АД не предприема каквито и да било действия за предо-

твряване по-нататъшно увеличение на просрочените към него задължения или събиране на неплатените суми, се казва в становището на КЗК. От комисията отбелязват още, че в този случай дружеството продължава да бездейства по отношение на своите вземания.

Проверка

В решението на антимонополния регулатор се казва още, че преди сделката "Готар Инвестмънт" ООД е извършило рутинна проверка дали предишният собственик на имота има задължения за изконсумирана, но неплатена електроенергия. При справка, извършена по Булстат на дружеството в "Е.ОН България Продажби", се е установило, че неплатени задължения за електрическа енергия няма.

От КЗК обясниха още, че вече година "Е.ОН България Продажби" АД се възползва от господстващата си позиция на пазара и блокира дейността на "Готар Инвестмънт" ООД в придобития имот. **П**

► Според КЗК задълженията за електроенергия, които са натрупани от бивш собственик на имота, който в момента се притежава от дружеството, подало жалба в комисията

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Собствениците на ВЕЦ "Своге" ще строят 7 централи в Румъния

Компанията ще инвестира над 250 млн. EUR, а общо годишно производството на електроенергия от централите е 260 млн. кВтч

Италианската компания PVB Power Bulgaria, регистрирана в България, е придобила 7 разрешителни за водоползване с цел изграждане на седем МВЕЦ от руслов тип в Румъния. Централите са с общо годишно производство на електроенергия от 260 млн. кВтч, а инвестицията е 250 млн. EUR. Проектът е в унисон с приетата стратегия на Румъния за определяне на приоритети и развитие на хидроенергийния сектор.

Проекту

У нас PVB Power Bulgaria притежава компаниите ВЕЦ "Своге" и ВЕЦ "Марица", които трябва да изградят 14 водни централи.

ВЕЦ "Своге" вече реализира изграждането на 9 руслови централи по река Искър на обща стойност 115 млн. EUR. Чрез другото си дъщерно дружество ВЕЦ "Марица" PVB Power Bulgaria е в проектна фаза по набрането на финансиране за 5 водноелектрически централи по поречието на река Марица в частта Първомай - Любимец с обща стойност около 110 млн. EUR.

Компанията

PVB Power Bulgaria е акционерно дружество, регистрирано на територията на Република България, в което участие взимат италианска-

та държава с представител Finest S.p.A., PVB Group ("Петролвила"), както и две от най-големите ютилити компании в Северна Италия - Dolomiti ENERGIA и Azienda Energetica S.p.A. Etschwerke. Консолидираният капитал на акционерите в PVB Power Bulgaria е над 1 млрд. EUR, а дългосрочните материални активи са над 2.30 млрд. EUR. Акционерите в дружеството притежават 43 водноелектрически централи с обща инсталирана мощност 1841.7 мВт и производство 4507 гВтч годишно, което прави PVB Power Bulgaria най-големия частен инвеститор във ВЕИ сектора на територията на страната. Основен приоритет на дейност са управлението и инвестициите във ВЕИ и нисковъглеродната индустрия. **П**

СНИМКА SHUTTERSTOCK

► Светещото легло струва 2000 лв.

► Тази къща може да бъде разглобена и пренесена от зимен в летен курорт

Строители монтират сглобяеми къщи без кран

Пречиствателните станции за питейни и отпадни води са хит на изложението „Стройко 2000“

Сглобяеми къщи, които се монтират на земята без кран и без да се използва електричество. Това е само една от новостите в строителството у нас, която е представена на изложението „Стройко 2000“, открито вчера. Цената на 1 кв. м за тези къщи, които трябва да се сглобяват от специализирани, е от 120 до 180 EUR, съобщиха от фирмата производител „Дай вар“.

Местя си къщата

На изложението за първи път се представят и преносими сглобяеми къщи. Те се монтират на всяка местност, без да е нужно да се изкопава яма. Достатъчен е един ТИР, който да закара всички елементи. Къщата може да се използва през лятото, да се разглоби и да се съхранява в гараж през зимата или да се използва и в зимен курорт, твърдят производителите от

„Миг - 03“. Цената на вила от 27 кв. м с оборудвана баня е само 10 500 лв.

На изложението за пръв път в България се представят и керемиди, които имат защита от мухъл, мръсотия и срещу неблагоприятни атмосферни влияния. „Това са ново поколение тухли и ще бъдат в продажба от 1 април“, съобщиха арх. Николай Христов - проект мениджър „Големи обекти“ в „Брамак“. Цената на 1 кв. м от керемидите със защита е 17.40 лв., а на обикновените керемиди - 16.20 лв. „В 1 кв. м са 10 керемиди“, допълни Христов.

Легло гускотека

Светещо съвременно легло е другият хит на „Стройко 2000“. Леглото прилича на гардероб. Но вместо да е хоризонтално легло с механизъм за отваряне, то се поставя вертикално до стена. Със специален механизъм се отваря матрака. През деня може да бъде оставено леко откритото, за да се проветри, или да бъде затворено напълно. Леглото „гардероб“

е подходящо за малки помещения. Отварящата се част е заобиколена с вградени лампички, които светят в различни цветове. Цената на светещото легло е 2000 лв., а без осветление е 1500 лв.

Матраци с гел

Дунапенените матраци отиват в историята. За да са удобни, матраците трябва да заемат формата на тялото, твърдят специалистите. Най-новият пълнеж, използван в матраци, е техногел, монтиран в двата края на матрака - където се поставят съответно главата и краката. В средата на матрака има специални пружини. Единичен матрак с гел струва около 1600 лв. С 200 лв. по-евтин е друг вид. Той е напълно екологичен и е направен от напълно естествени материали. Латексът в него е напълно естествен, добит от каучуково дърво. Калъфът е от естествена целулоза.

Еко

На 36-ото издание на „Стройко 2000“ като че ли има най-много екологични

продукти и различни малки пречиствателни станции в сравнение с предишните издания на изложението. Всеки, който иска да пие пречистена чешмяна вода, може да го направи. Каните „Брита“ са един от начините за това. Другият е да се монтира специална пречистваща система под мивката в комбинация с отделна чешма от тази, която се използва за миене на чинии. Под мивката на специална стойка се слагат 2 филтъра - единият е за механично пречистване от частици, а другият - с активен въглен, който отстранява хлора, органиката и пестицидите. Чешмата се поставя, като се пробие кухненският плот и се свърже с меки връзки с водопровода. Цялата система струва 108 лв., а филтрите ѝ се сменят на всеки 6 месеца. Тяхната цена е 11-12 лв. Ако водата е много твърда, се слага и трети филтър, който е омекотяващ. Пречистената вода от филтрите тече през специалната чешмика. През нея може

да преминава само студена вода. В системата има обратна осмоза, освен трите споменати филтъра има и специална мембрана, която пропуска само молекулите на водата. Така се получава идеална пречистена вода, която може да се използва при производството на боза, вино и т. н. Водата е пречистена идеално и в нея не може да се развие процес на ферментация. Освен това има и системи със специални мембрани, които задържат вируси и бактерии. Почти постоянно пред щанда, на който са системите за питейна вода, има хора, които се интересуват как да ги монтират, за да пият чешмяна вода, а не да купуват галони с минерална.

Пречиствените води - в реката

Освен системи за пречистване на питейна вода на изложението се представят и все по-популярните системи за пречистване на отпадни води. Към тях имат интерес хора, които ще строят къщи.

На изложението е представена и първата пречиствателна станция в света без ток. Мръсната вода от водопроводните тръби влиза в специален резервоар за първично третиране. Там на дъното се утаяват утайките, в средата е водата, а на повърхността - мазнината. Водата по специални тръби влиза в биореактора. В него има специални ензими, които в комбинация с въздух пречистват водата. „Тя може да се използва за поливане или да се зауства в река“, обясни управителят на „Биорек“ Георги Йовков. Модулите за първично третиране имат обем от 2000 до 3000 литра, а реакторите се предлагат в 3 варианта - за 5, 10 или 15 обитатели. Цената на системата от резервоар и реактор е около 5000 лв. Тези пречиствателни станции са подходящи за еднофамилни къщи или кооперации, в които живеят няколко семейства. С тях се пести вода, която става все по-ценен природен ресурс, а и сметките за нея стават по-ниски.

Красимира Янева

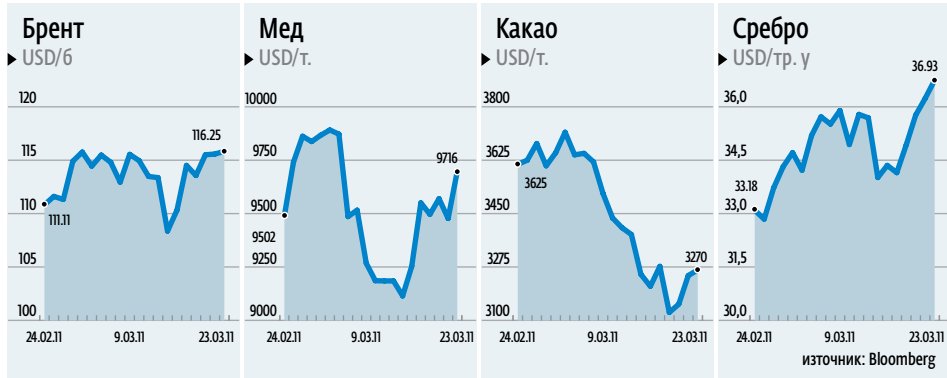

► Тази система пречиства гъждовна вода. Тя може да се използва за пране, поливане, чистене

► На „Стройко 2000“ освен новости се представят и традиционни продукти в строителството

16 ПАЗАРИ

Курсове за митнически оценки

Валута	Код	За	Стойност
Currency	Code	For	Rate
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1.46
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8.68
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1.46
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1.51
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2.2
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	8.06
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2.62
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2.32
ХОНГКОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1.86
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2.65
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	718
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1.6
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3.19
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	1.76
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1.3
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5.66
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2.78
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1.21
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4.74
НОРВЕЖКА КРОНА	NOK	10	2.5
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1.13
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3.27
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	5.06
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4.59
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4.86
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2.19
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1.13
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4.71
ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	9.45
ШАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1.45
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	2.08
ЕВРО	EUR	1	1.96

Валутният курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предходната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ППЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 31.03.2011 г.

Курсове на чуждестранни валути

Валута	Код	За	Стойност	Разлика
Currency	Code	For	Rate	Difference
ЕВРО	EUR	1	1.96	0
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1.39642	0,00328
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,31666	0,04851
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,40808	0,00212
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,53447	0,01159
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2,11137	0,00921
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	8,01012	0,01082
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2,62271	-0,00003
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,24834	-0,00544
ХОНГКОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1,77503	0,00925
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2,64910	-0,00287
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	7,25456	0,02226
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,58854	0,00905
ИЗРАЕЛСКИ ШЕКЕЛ	ILS	10	3,90775	0,00343
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,08525	0,02381
ИСЛАНДСКА КРОНА	ISK			0,00000
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	1,70934	0,01083
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,22973	0,00553
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5,66448	0,00000
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,75935	0,00039
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1,15289	0,00378
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4,56820	0,02082
НОРВЕЖКА КРОНА	NOK	10	2,47856	0,00470
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1,02421	0,00129
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,18825	0,01289
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4,83997	-0,00863
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,75120	0,01416
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,88561	0,00811
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2,18993	0,00024
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,09362	0,00402
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,56927	0,01808
НОВА ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	8,88126	0,11505
ШАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,38358	0,00730
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	1,99991	0,00697
ЗЛОТО (ТРОЙ УНЦИЯ)	XAU	1	1972,63000	15,57000

Обменни курсове на чуждестранните валути към лева за 24.03.2011 година. Тези курсове се основават на чл. 29, ал. 2 от Закона за БНБ и референтните курсове на ЕЦБ за съответния ден, и се прилагат за целите на статистическата и счетоводната отчетност.

Райффайзен АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ	Capital Management		Тип	Валута	Емисионна стойност за поръчки подадени на 22.03.2011 г.					Цена при обратно изкупуване
	До 5 000 евро	От 5 001 до 10 000 евро			От 10 001 до 20 000 евро	Над 20 001 евро	Над 100 000 евро			
Фондове на Райффайзен Капиталнаме Гезелшафт м.б.Х. за дата 22.03.2011 г.										
Райффайзен-Европлюс-Облигации	консервативен	USD	11,77	11,71	11,65	11,62	11,48	11,48		
Райффайзен-Глобални-Облигации	консервативен	EUR	81,30	80,90	80,51	80,11	78,93	78,93		
Райффайзен-А.Р.-Глобален-Балансиран	балансиран	EUR	102,56	102,06	101,56	101,06	99,57	99,57		
Райффайзен-Глобален-Балансиран	балансиран	EUR	772,21	768,46	764,71	760,97	749,72	749,72		
Райффайзен-Европейски-SmallCap-Компании	високодоходен	EUR	192,73	191,81	190,89	189,97	183,55	183,55		
Райффайзен-Глобални-Основни-Акции	високодоходен	EUR	83,25	82,85	82,45	82,05	80,05	80,05		
Райффайзен-Глобален-Акции	високодоходен	EUR	163,30	162,52	161,73	160,95	157,02	157,02		
Райффайзен-Източноевропейски-Акции	високодоходен	EUR	338,91	337,29	335,68	334,07	322,77	322,77		
Райффайзен-Евро-Акции	високодоходен	EUR	195,55	194,62	193,69	192,76	186,24	186,24		
Райффайзен-НововъзникващиПазари в Акции	високодоходен	EUR	245,43	244,26	243,09	241,92	233,74	233,74		
Райффайзен-Русия-Акции	високодоходен	EUR	96,13	95,67	95,21	94,75	91,55	91,55		
Райффайзен-Енергийни-Акции	високодоходен	EUR	204,41	203,44	202,47	201,49	194,68	194,68		
Райффайзен-Инфраструктурни-Акции	високодоходен	EUR	132,56	131,92	131,28	130,65	127,46	127,46		
Райффайзен-Активни-Стоки	високодоходен	EUR	124,77	124,18	123,58	122,99	118,83	118,83		
Райффайзен-Защита От Инфлация-Фонд	консервативен	EUR	126,10	125,49	124,88	124,27	122,43	122,43		

Нетната стойност на активите на дял е равна на цената на обратно изкупуване. Информация за просектите и правилата на фондовете може да бъде получена на тел. 0700 10 000, както и на интернет адреси www.rcm.at и www.ram.bg

Котировки на взаимните фондове

Фонд	Тип	Ем. сп./сп.	ЦОМ		Доходност и Риск		За последните 12 мес.		От началото на годината (не се анюализира)		От началото на публ. предг. (анюализирана)		Начало на публ. предлагане	
			за поръчки над 20000 лв.	за поръчки от 2000 до 20000	за поръчки над 20000 лв.	след края на 2-та тр.	преди края на 2-та тр.	в %	в %	в %	в %	в %	в %	
Авора Капитал АД	Смесен - балансиран	4.9172	5.1139	4.9172	4.8189	-1.11%	14.43%	0.05%	-20.06%	21.01.2008				
Авора Кепитъл - Балансиран	фонд в акции	7.7253	7.7639	8.0343	7.7253	2.23%	12.83%	16.76%	-7.83%	23.01.2008				
Авора Кепитъл Global Commodity Fund	фонд в акции	10.2082	10.3613	10.6165	0.0000	0.26%	0.17%	1.20%	1.38%	23.09.2009				
Авора Кепитъл Global Macro Europa	фонд в акции	2.4251	2.8459	2.4251	2.8459	8.35%	29.34%	-1.59%	-48.46%	12.11.2007				
Активна Асет Мениджмънт АД	Смесен - балансиран	11.6328	11.6270	11.6270	11.6096	1.35%	0.10%	6.56%	6.33%	06.10.2008				
ДФ Актива Високодоходен	Смесен - балансиран	11.2779	11.2218	11.2218	11.1096	3.98%	10.88%	4.67%	8.85%	06.10.2008				
ДФ Актива Балансиран	фонд в акции	10.7666	10.7130	10.5523	10.6059	6.62%	13.11%	6.05%	2.87%	06.10.2008				
БенчМарк Асет Мениджмънт АД	Смесен - балансиран	14.8998	14.7523	14.7523	14.6096	8.87%	7.06%	9.70%	7.65%	14.12.2005				
ДФ БенчМарк Фонд 1 Акции и Облигации	фонд в акции	9.1091	9.0189	12.99%	12.99%	12.03%	9.13%	-1.59%	-1.59%	01.03.2006				
ИД БенчМарк Фонд 2 Акции	фонд в акции	4.2598	4.2076	-2.68%	13.58%	-24.15%	-16.74%	-16.74%	-16.74%	21.06.2006				
ДФ БенчМарк Фонд 3 Сектор Недвижимости Имоти	фонд в акции	8.1536	7.9161	1.42%	12.18%	-0.17%	-7.90%	-7.90%	-7.90%	05.02.2008				
ДФ БенчМарк Фонд 4 Енергетика	фонд в акции	11.4322	11.0992	1.43%	12.32%	1.54%	3.56%	3.56%	3.56%	05.02.2008				
ДФ БенчМарк Фонд 5 ЦИЕ	фонд в акции	12.4154	12.4154	1.20%	0.25%	7.25%	8.86%	8.86%	8.86%	03.06.2008				
БенчМарк Фонд 6 Паричен	фонд в акции	90 2.2	82 9865	82 9865	82 9865	-0.10%	1.12%	-13.21%	-10.23%	20.11.2006				
Болкан Капитал Мениджмънт АД	Смесен - балансиран	51.3057	51.0492	51.3057	51.3057	5.11%	1.88%	0.67%	-11.23%	20.11.2006				
ДФ БКМ Балансиран Капитал	фонд в акции	64.5369	64.2142	64.5369	64.5369	0.35%	4.39%	0.56%	-3.93%	03.10.2007				
ДФ Европа	фонд в акции	100.8976	99.3954	99.3954	99.3954	-2.69%	3.40%	-2.16%	0.04%	04.01.2007				
ДФ Балкани	Смесен - балансиран	78.0963	76.9335	76.9335	76.9335	-1.51%	2.09%	-6.30%	-6.81%	25.06.2007				
Варчев Мениджмънт Компани ЕАД	фонд в облигации	1.34387	1.34119	1.43%	0.62%	5.78%	5.70%	5.70%	5.70%	01.12.2005				
ДФ Варчев Високодоходен фонд	Смесен - балансиран	11.4084	11.4084	3.93%	4.07%	5.82%	2.45%	2.45%	2.45%	01.12.2005				
ДФ Варчев Балансиран фонд	фонд в акции	0.82499	0.81274	6.91%	8.85%	6.02%	-3.92%	-3.92%	-3.92%	01.03.2006				
ДСК Управление на Активи АД	Смесен - консервативен	0.76704	0.76246	1.58%	2.83%	5.15%	-8.43%	-8.43%	-8.43%	07.03.2008				
ДФ ДСК Евро Актив	Смесен - консервативен	1.06599	1.06580	0.88%	0.33%	2.95%	3.35%	3.35%	3.35%	07.05.2009				
Елана Фонд Мениджмънт АД	Смесен - балансиран	104.2990	103.262	4.44%	6.78%	-0.75%	0.70%	0.70%	0.70%	07.12.2005				
ДФ Елана Балансиран Евро Фонд	Смесен - балансиран	107.897	106.824	3.57%	6.04%	-2.75%	1.46%	1.46%	1.46%	06.03.2006				
ДФ Елана Балансиран Долово Фонд	фонд в акции	90.0273	88.681	6.37%	9.67%	-1.78%	-0.66%	-0.66%	-0.66%	20.06.2005				
ИД Елана Високодоходен Фонд	фонд в акции	126.7846	126.7846	1.66%	0.37%	8.14%	7.24%	7.24%	7.24%	31.10.2007				
ДФ Елана Фонд Паричен Пазар	Смесен - балансиран	95.0255	95.0255	0.61%	1.92%	3.79%	-1.52%	-1.52%	-1.52%	01.02.2008				
ДФ Елана Долар Фонд	Смесен - балансиран	109.5718	109.5718	1.37%	0.28%	5.89%	5.37%	5.37%	5.37%	01.07.2009				
ДФ Елана Еврофонд	фонд в акции	101.4901	100.4852	99.4803	100.2340	N/A	N/A	N/A	N/A	15.11.2010				
ДФ Елана Глобален Фонд Акции	Смесен - балансиран	5.2273	5.1961	7.45%	8.92%	6.68%	5.45%	5.45%	5.45%	08.07.1999				
Златен Лев Капитал АД	фонд в акции	1.0809	1.0756	1.0729	1.0675	14.12%	14.55%	4.75%	3.82%	01.06.2009				
ИД Златен Лев Индекс 30	фонд в акции	0.0000	0.0000	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	01.06.2010				
Капман Асет Мениджмънт АД	Смесен - балансиран	19.0905	18.9573	8.05%	8.05%	2.49%	10.52%	10.52%	10.52%	28.09.2004				
ДФ Капман Фикс	фонд в акции	11.8643	11.6993	9.57%	10.14%	-0.81%	3.21%	3.21%	3.21%	05.01.2006				
Карол Капитал Мениджмънт ЕАД	фонд в облигации	1.1758	1.1584	3.33%	10.80%	-14.00%	1.44%	1.44%	1.44%	10.05.2004				
ИД Адванс Инвест	фонд в акции	0.8689	0.8561	3.37%	7.51%	7.01%	-3.42%	-3.42%	-3.42%	04.10.2006				
ДФ Адванс Игитона Европа	фонд в акции	1.0685	1.0527	-1.61%	10.34%	12.25%	1.56%	1.56%	1.56%	23.11.2007				
Адванс IPO Фонд	фонд в акции	132.3166	132.1188	0.16%	3.11%	3.02%	5.82%	5.82%	5.82%	04.05.2006				
КД Инвестмънт ЕАД	Смесен - балансиран	14.8860	14.7886	3.95%	8.10%	-1.15%	2.51%	2.51%	2.51%	17.12.2004				
ДФ КД Облигации България														

**Регионални
индекси**

Секторният индекс на БФБ беше най-зубещият

BGREIT: 49.39↓ **-1.00%**

Минимален спад на румънския пазар

BET: 5837.71↓ **-0.13%**

Турският бенчмарк се нареди сред най-зубещите в региона

ISE100: 63719.64↓ **-1.78%****Резултат****"Честърфийлд"**

► Публичното дружество "Честърфийлд" АД отчете запазване на загубата си през миналата година. Отрицателният финансов резултат през 2010 е 7000 лв., както беше и през 2009 г. През последните две години компанията не е реализирала приходи

Акция на деня**БТК****9.7%**

► се повишиха акциите на БТК АД в рамките на вчерашната сесия. Цената на затваряне достигна 4.62 лв. за акция

**Световни
индекси**

Водещият индекс в САЩ се задържа над психологическите 12 хиляди пункта

DJIA: 12 041.82↑ **+0.19%**

Германският бенчмарк беше сред печелившите в Западна Европа

DAX: 6804.45↑ **+0.35%**

Азиатските борси се оцветиха в червено

Hang Seng: 22 825.40↓ **-0.14%****Губещ****Societe Generale****1%**

► се понижиха акциите на френската банкова група и това я направи най-зубещата в S&P40. Цената за акция се сви до 47.985 EUR

Тренг**Портокалов сок****0.1%**

► се повишиха фючърсите на портокаловия сок с доставка през май и достигнаха 3487.68 USD за тон

Борсата в Кайро катастрофира с 9% спад след подновяването на търговията

След два месеца пауза пазарът беше отворен, но заради понижението затвори отново за 30 минути

След като фондовата борса в Египет беше затворена близо два месеца, вчерашното рестартиране на търговията в Кайро донесе силен спад на водещия индекс EGX30. Сесията вчера завърши с дневно понижението от 8.93% за египетския бенчмарк, което свали измерителя до 5142.17 пункта.

Бунтът на народа

След двумесечно прекъсване заради народните бунтове в северноафриканската държава, довели до свалянето на президента Хосни Мубарак, вчерашният срив свали EGX30 до най-ниските му нива за последните близо 2 години, показват изчисленията на агенцията Bloomberg. Данните на агенцията сочат, че индексът е най-зле представящият се измерител в света от началото на годината, като

вчерашното му падение го е върнало на нивата от април 2009 г. Преди вчерашния рестарт последната сесия в Кайро беше на 27 януари 2011 г., когато бенчмаркът се сринна с 10.52% на дневна база до 5646.50 пункта.

Борсовата търговия в Египет дори беше прекъсната за 30 минути, след като индексът EGX100 се сринна със 7%. Подобно развитие на нещата можеше да се очаква, след като преди месец египетският финансов надзор заяви, че търговията ще бъде прекъсната за половин час, ако EGX100 се понижи с над 5%.

Меча атака

Акциите на Orascom Construction Industries - най-голямата публична строителна компания в страната, се сриннаха до най-ниското си ниво от юли 2009 г. насам. Commercial International Bank заличи 10% от пазарната си капитализация.

Книжката на най-големия по брой абонати мобилен оператор в Северна Африка

► През първите няколко седмици след възобновяването на търговията египетският пазар може да загуби между 20 и 30%, коментират анализатори

СНИМКА REUTERS

- Orascom Telecom Holding SAE, затвори с понижението от 2.8%. Това направи компанията най-добре представящата се сред чипове в Египет.

"Очакваме през първите няколко седмици след възобновяването на търговията египетският пазар да загуби между 20 и 30%", коментира Саймън Китчън, стратег

на базираната в Кайро EFG-Hermes Holding SAE. По думите му възстановяването на пазара ще е бавно и ще зависи от политическата ситуация и икономическо-

то възстановяване. Египетската борса се нарежда на второ място по големина в Северна Африка след мароканската по показателя пазарна капитализация. □

Поскъпване

► Суровият петрол достигна най-високите си нива от две седмици поради притеснения, че доставките ще бъдат нарушени от събитията в Либия и Сирия. Цената за доставка през май се увеличи с 94 цента, или 0.9%, до 105.91 USD за барел на борсата в Ню Йорк

СНИМКА BLOOMBERG

Златото е на крачка от нов рекорд

Всички ценни метали се покачват в търсене на стабилни инвестиции

Златото се покачи за шеста поредна сесия, доближавайки рекордни стойности в Ню Йорк, докато войната в Либия и напрежението в Близкия изток, както и не съвсем отминалата европейска бюджетна криза увеличават търсенето на ценния метал като алтернативна инвестиция. Цената за доставка през април се повиши с 12.70 USD, или 0.9%, до 1440.30 USD за тройунция. Фючърсите на златото достигнаха рекордните 1445.70 USD за тройунция на 7 март.

**Увеличено
потребление**

Същевременно стана ясно, че потреблението на злато в Китай може да се увеличи до това на Индия, най-големия потребител на метала в света. Търсенето в

народната република, която вече е втората икономика в света, почти се е утроило до 580 тона миналата година от 206 тона през 2001 г. В същото време употребата в Индия може да спадне с между 5 и 26% тази година от 963 тона през 2010 г., предрича доклад на Morgan Stanley. Китай също така е и най-големият производител на злато, измествайки Южна Африка от първото място през 2007 г.

Ценни метали

Фючърсите на среброто за доставка през май се повишиха с 51 цента, или 1.4%, до 36.78 USD за тройунция в Ню Йорк, след като за кратко достигнаха 36.835 USD, най-високото ниво от март 1980 г. насам. Цената на палидия за доставка през юни се покачи с 8.05 USD, или 1.1%, до 745.90 USD за тройунция. Фючърсите на платината за доставка през април скочиха с 8.30 USD, или 0.5%, до 1747.70 USD за тройунция. □

18 КОРПОРАТИВНИ СЪОБЩЕНИЯ

ПОКАНА ЗА РЕДОВНО ГОДИШНО ОБЩО СЪБРАНИЕ НА АКЦИОНЕРИТЕ НА АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО "БГ АГРО" АД,

със седалище и адрес на управление гр. Варна, бул. "Ген. Колев" № 12, което ще се проведе на 12 май 2011 г. от 10.00 часа в залата на ресторант „SEASIDE“ в гр. Варна, Приморски парк, ул. „Св. Никола“ № 55А

Съветът на директорите на „БГ АГРО“ АД с решение от 07 март 2011 г., на основание чл. 223, ал. 1. от Търговския закон свиква редовно годишно общо събрание на акционерите на „БГ АГРО“ АД което ще се проведе на 12 май 2011 г. от 10.00 часа в залата на ресторант „SEASIDE“ в гр. Варна, Приморски парк, ул. „Св. Никола“ № 55А, при следния дневен ред и проекти за решения:

1. Приемане на одитирания годишен финансов отчет на „БГ АГРО“ АД за 2010 г., на доклада на регистрирания одитор на „БГ АГРО“ АД за 2010 г. и на годишния доклад на Съвета на директорите на „БГ АГРО“ АД за дейността на дружеството за 2010 г.
ПРОЕКТ ЗА РЕШЕНИЕ ПО Т. 1. Общото събрание на акционерите на „БГ АГРО“ АД приема одитирания годишен финансов отчет на „БГ АГРО“ АД за 2010 г., доклада на регистрирания одитор на „БГ АГРО“ АД за 2010 г. и годишния доклад на Съвета на директорите на „БГ АГРО“ АД за дейността на дружеството за 2010 г.

2. Приемане на одитирания консолидиран финансов отчет на „БГ АГРО“ АД за 2010 г., на доклада на регистрирания одитор на „БГ АГРО“ АД към консолидирания финансов отчет на „БГ АГРО“ АД за 2010 г. и на годишния доклад на Съвета на директорите на „БГ АГРО“ АД към консолидирания финансов отчет на „БГ АГРО“ АД за 2010 г.

ПРОЕКТ ЗА РЕШЕНИЕ ПО Т. 2. Общото събрание на акционерите на „БГ АГРО“ АД приема одитирания консолидиран финансов отчет на „БГ АГРО“ АД за 2010 г., доклада на регистрирания одитор на „БГ АГРО“ АД към консолидирания финансов отчет на „БГ АГРО“ АД за 2010 г. и годишния доклад на Съвета на директорите на „БГ АГРО“ АД към консолидирания финансов отчет на „БГ АГРО“ АД за 2010 г.

3. Приемане на доклада на Съвета на директорите на „БГ АГРО“ АД за отчетане на дейността му като одитен комитет по чл. 40ж, ал. 1. от Закона за независими финансов одит, съгласно чл. 40п от ЗНФО.

ПРОЕКТ ЗА РЕШЕНИЕ ПО Т. 3.

Общото събрание на акционерите на „БГ АГРО“ АД приема доклада на Съвета на директорите на „БГ АГРО“ АД за отчетане на дейността му като одитен комитет на дружеството по чл. 40ж, ал. 1. от Закона за независими финансов одит.

4. Приемане на доклада на директора за връзки с инвеститорите на „БГ АГРО“ АД за 2010 г.

ПРОЕКТ ЗА РЕШЕНИЕ ПО Т. 4.

Общото събрание на акционерите на „БГ АГРО“ АД приема доклада на директора за връзки с инвеститорите на „БГ АГРО“ АД за 2010г.

5. Освобождаване от отговорност на членовете на Съвета на директорите на „БГ АГРО“ АД за дейността им през 2010 г.;

ПРОЕКТ ЗА РЕШЕНИЕ ПО Т. 5.

Общото събрание на акционерите на „БГ АГРО“ АД освобождава от отговорност членовете на Съвета на директорите на „БГ АГРО“ АД за дейността им през 2010 г.

6. Приемане на решение относно печалбата на „БГ АГРО“ АД за 2010 г.

ПРОЕКТ ЗА РЕШЕНИЕ ПО Т. 6.

Общото събрание на акционерите на „БГ АГРО“ АД решава сумата от 608 897,80 лева, представляваща 1/10 от общия размер на печалбата на „БГ АГРО“ АД за 2010г., възлизаща на 6 088 978,00 лева, да бъде отнесена към фонд „Резервен“ на „БГ АГРО“ АД, а сумата от 4 035 744 лева (четири милиона тридесет и пет хиляди седемстотин четиридесет и четири лева) да бъде разпределена между акционерите като дивидент.

Сумата от 1 444 336,20 лева да бъде отнесена към неразпределената печалба на „БГ АГРО“ АД.

Определя брутен размер на дивидента в размер на 0,10 лева на акция.

Дивидентът ще бъде изплатен на акционерите в тримесечен срок от провеждане на общото събрание със съдействието на Централния депозитар АД. Финансовата институция по смисъла чл. 115в, ал. 2. от ЗППЦК, чрез която ще се извършат плащанията е, „УниКредит Булбанк“ АД.

7. Избор на регистриран одитор на „БГ АГРО“ АД за 2011 г.

ПРОЕКТ ЗА РЕШЕНИЕ ПО Т. 7.

Общото събрание на акционерите на „БГ АГРО“ АД избира за регистриран одитор на „БГ АГРО“ АД за 2011 г., „ГРАНТ ТОРНТОН“ ООД, със седалище гр.СОФИЯ, БУЛСТАТ 831716285 – специализиран одиторско предприятие и член на Института на дипломираният експерт-счетоводители, с номер 032 и СТАНКА КИРИЛОВА ДОБРЕВА ЕГН 5806265772 – регистриран одитор и член на Института на дипломираният експерт-счетоводители, с номер 0274, заедно и поотделно, като овластява Съвета на директорите изцяло по своя преценка да възложи на избраните регистрирани одитори заедно или само на единия от тях извършването на одита на финансовите отчети на „БГ АГРО“ АД за 2011 г.

8. Приемане на решения за изменения на Устава на „БГ АГРО“ АД в следния смисъл:

1. чл. 17, ал. 4., т. 4 от Устава да добие следната редакция:

„4. пълномощниците-с пълномощно, отговарящо на изискванията на устава и на законна.“

2. чл. 18, ал. 3. от Устава да добие следната редакция:

„Свикването на Общото събрание се извършва чрез покана, обявена в търговския регистър и оповестена на Комисията за финансов надзор и на обществеността при условията и по реда на действащото законодателство най-малко 30 дни преди неговото откриване.“

3. в чл. 18 от Устава се създава нова алинея 7 със следния текст:

„7. в случаите по чл. 223а от Търговския закон акционерите представят на Комисията за финансов надзор и на дружеството най-късно на следващия работен ден след обявяването на въпросите в търговския регистър материалите по чл. 223а, ал. 4 от Търговския закон. Дружеството е длъжно да актуализира поканата и да я публикува заедно с писмените материали при условията и по реда действащото законодателство незабавно, но не по-късно от края на работния ден, следващ деня на получаване на уведомлението за включването на въпросите в дневния ред.“

4. чл. 19 от Устава да добие следната редакция:

„Поканата за свикване на общото събрание заедно с материалите по чл. 224 от Търговския закон се изпраща на Комисията за финансов надзор в законния срок и се публикува на интернет страницата на дружеството за времето от обявяването ѝ съгласно чл. 18, ал.3. по-горе до приключването на общото събрание. За същия период писмените материали, свързани с дневния ред на Общото събрание, трябва да бъдат поставени в канцеларията на дружеството на разположение на акционерите.“

5. чл. 21 от Устава да добие следната редакция:

„Чл. 21. (1) Всеки акционер има право да изпълномощи лице, което да го представлява в Общото събрание, при условията предвидени в този устав и при спазване на изискванията на действащата нормативна уредба и в съответствие с приетите от Съвета на директорите правила за гласуване чрез пълномощник и одобрени образци на пълномощника.
(2) Писменото пълномощно за представляване на акционер в общото събрание на акционерите на дружеството трябва да е за конкретно общо събрание, да е изрично, нотариално заверено и да има минималното съдържание, съгласно действащото законодателство.
(3) Упълномощаването може да се извърши и чрез използване на електронни средства. Дружество е длъжно да осигури най-малко един способ за получаване на пълномощни чрез електронни средства, като конкретния способ за всяко общо събрание се определя по реше-

ние на Съвета на директорите.

(4) Преупълномощаването с правата по ал. 2, както и пълномощното, дадено в нарушение на правилата по ал. 1 и ал. 2. е нищожен.

(5) Дружеството не може да изисква да му бъдат представени пълномощните по ал. 1 по-рано от два работни дни преди деня на общото събрание. Дружеството уведомява присъстващите на Общото събрание на акционерите за постъпилите пълномощни при откриване на общото събрание.

(6) Ако бъдат представени повече от едно пълномощно по ал. 1, издадени от един и същ акционер, валидно е по-късно издаденото пълномощно.

(7) Ако до започване на общото събрание дружеството не бъде писмено уведомено от акционер за оттегляне на пълномощия, то се счита валидно. Гласуване по пълномощие ще бъде валидно и при настъпваща смърт или недееспособност на изпълномощителя, ако до започване на Общото събрание дружеството не е уведомено писмено за горните обстоятелства.

(8) Ако акционерът лично присъства на Общото събрание, издаденото от него пълномощно за това общо събрание е валидно, освен ако акционерът заяви обратното. Относно въпросите от дневния ред, по които акционерът лично гласува, отпада съответното право на пълномощника.“

6. Чл. 26., ал. 1 от Устава да добие следната редакция:

„За заседанието на Общото събрание се води протокол в специална книга, в който се посочват най-малко:

- мястото и времето на провеждане на заседанието;
- имената на Председателя и Секретаря, както и на преброятелите на гласовете;
- присъствието на членове на Съвета на директорите, както и на лица, които не са акционери;

- направените предложения по същество;

- проведените гласувания и резултатите от тях. В протокола трябва да бъде посочена информация относно броя на акциите, по които са подадени действителни гласове, каква част от капитала представляват, общия брой на действително подадените гласове, броя подадени гласове „за“ и „против“ и, ако е необходимо - броя на въздържалите се, за всяко от решенията по въпросите от дневния ред;

- направените възржения, ако такива са направени.“

ПРОЕКТ ЗА РЕШЕНИЕ ПО Т. 8.

Общото събрание на акционерите на „БГ АГРО“ АД приема следните изменения на устава на „БГ АГРО“ АД:

1. чл. 17, ал. 4., т. 4 от Устава да добие следната редакция:

„4. пълномощниците-с пълномощно, отговарящо на изискванията на устава и на законна.“

2. чл. 18, ал. 3. от Устава да добие следната редакция:

„Свикването на Общото събрание се извършва чрез покана, обявена в търговския регистър и оповестена на Комисията за финансов надзор и на обществеността при условията и по реда на действащото законодателство най-малко 30 дни преди неговото откриване.“

3. в чл. 18 от Устава се създава нова алинея 7 със следния текст:

„7. в случаите по чл. 223а от Търговския закон акционерите представят на Комисията за финансов надзор и на дружеството най-късно на следващия работен ден след обявяването на въпросите в търговския регистър материалите по чл. 223а, ал. 4 от Търговския закон. Дружеството е длъжно да актуализира поканата и да я публикува заедно с писмените материали при условията и по реда действащото законодателство незабавно, но не по-късно от края на работния ден, следващ деня на получаване на уведомлението за включването на въпросите в дневния ред.“

4. чл. 19 от Устава да добие следната редакция:

„Поканата за свикване на общото събрание заедно с материалите по чл. 224 от Търговския закон се изпраща на Комисията за финансов надзор в законния срок и се публикува на интернет страницата на дружеството за времето от обявяването ѝ съгласно чл. 18, ал.3. по-горе до приключването на общото събрание. За същия период писмените материали, свързани с дневния ред на Общото събрание, трябва да бъдат поставени в канцеларията на дружеството на разположение на акционерите.“

5. чл. 21 от Устава да добие следната редакция:

„Чл. 21. (1) Всеки акционер има право да изпълномощи лице, което да го представлява в Общото събрание, при условията предвидени в този устав и при спазване на изискванията на действащата нормативна уредба и в съответствие с приетите от Съвета на директорите правила за гласуване чрез пълномощник и одобрени образци на пълномощника.
(2) Писменото пълномощно за представляване на акционер в общото събрание на акционерите на дружеството трябва да е за конкретно общо събрание, да е изрично, нотариално заверено и да има минималното съдържание, съгласно действащото законодателство.“

(3) Упълномощаването може да се извърши и чрез използване на електронни средства. Дружество е длъжно да осигури най-малко един способ за получаване на пълномощни чрез електронни средства, като конкретния способ за всяко общо събрание се определя по решение на Съвета на директорите.
(4) Преупълномощаването с правата по ал. 2, както и пълномощното, дадено в нарушение на правилата по ал. 1 и ал. 2. е нищожен.
(5) Дружеството не може да изисква да му бъдат представени пълномощните по ал. 1 по-рано от два работни дни преди деня на общото събрание. Дружеството уведомява присъстващите на Общото събрание на акционерите за постъпилите пълномощни при откриване на общото събрание.
(6) Ако бъдат представени повече от едно пълномощно по ал. 1, издадени от един и същ акционер, валидно е по-късно издаденото пълномощно.
(7) Ако до започване на общото събрание дружеството не бъде писмено уведомено от акционер за оттегляне на пълномощия, то се счита валидно. Гласуване по пълномощие ще бъде валидно и при настъпваща смърт или недееспособност на изпълномощителя, ако до започване на Общото събрание дружеството не е уведомено писмено за горните обстоятелства.
(8) Ако акционерът лично присъства на Общото събрание, издаденото от него пълномощно за това общо събрание е валидно, освен ако акционерът заяви обратното. Относно въпросите от дневния ред, по които акционерът лично гласува, отпада съответното право на пълномощника.“

6. Чл. 26., ал. 1 от Устава да добие следната редакция:

„За заседанието на Общото събрание се води протокол в специална книга, в който се посочват най-малко:

- мястото и времето на провеждане на заседанието;
- имената на Председателя и Секретаря, както и на преброятелите на гласовете;
- присъствието на членове на Съвета на директорите, както и на лица, които не са акционери;

- направените предложения по същество;

- проведените гласувания и резултатите от тях. В протокола трябва да бъде посочена информация относно броя на акциите, по които са подадени действителни гласове, каква част от капитала представляват, общия брой на действително подадените гласове, броя подадени гласове „за“ и „против“ и, ако е необходимо - броя на въздържалите се, за всяко от решенията по въпросите от дневния ред;

- направените възржения, ако такива са направени.“

9. Увеличаване на размера на месечните възнаграждения на членовете на Съвета на директорите на „БГ АГРО“ АД и определяне на размера на гаранцията по чл. 116в, ал.3. от

ЗППЦК, която всеки от членовете трябва да внесе.

ПРОЕКТ ЗА РЕШЕНИЕ ПО Т. 9.

Общото събрание на акционерите на „БГ АГРО“ АД определя месечни възнаграждения на членовете на Съвета на директорите на „БГ АГРО“ АД, считано от 01 януари 2011 г. до края на мандата им, както следва: За Ненко Илиев Ненков – 4640 (четири хиляди шестстотин и четиридесет) лева месечно, за Daniel Илиев Ненков -4640 (четири хиляди шестстотин и четиридесет) лева месечно и за Златина Владимирова Чотукова - 4640 (четири хиляди шестстотин и четиридесет) лева месечно.

Общото събрание на акционерите на „БГ АГРО“ АД определя размер на гаранцията по смисъла на чл. 116в, ал. 3. от ЗППЦК, която всеки от членовете на Съвета на директорите на „БГ АГРО“ АД трябва да внесе, както следва: За Ненко Илиев Ненков -13920 лева, за Daniel Илиев Ненков -13920 лева и за Златина Владимирова Чотукова -13920 лева.

Регистрацията на участниците в редовното годишно общо събрание на акционерите на „БГ АГРО“ АД ще започне в 09.15 часа на 12 май 2011 г. и ще се извършва в залата на ресторант „SEASIDE“ в гр. Варна, Приморски парк , ул. „Св. Никола“ № 55а. Поканват се всички акционери да вземат участие в работата на Общото събрание лично или чрез представлятел.

Общото събрание на акционерите на „БГ АГРО“ АД определя размер на гаранцията по смисъла на чл. 115, ал. 2, м. 1. от ЗППЦК дружеството уведомява акционерите на „БГ АГРО“ АД, че общият брой на акциите към датата на решението за свикване на общото събрание е 40 357 440, общият брой на прабата на глас е 40 357 440, тъй като всяка акция дава право на един глас. Всички акции на „БГ АГРО“ АД са обикновени, поименни, безналични, всяка акция дава право на един глас в общото събрание.

Правото на глас в общото събрание се упражнява от лицата, вписани в регистрите на Централния депозитар като акционери 14 дни преди датата на Общото събрание, съгласно разпоредбата на чл.115в, ал. 1. от ЗППЦК. Датата по предходното изречение, валидна за редовното общо събрание на „БГ АГРО“ АД, свикано на 12 май 2011 г. е 28 април 2011 г. и само лицата, вписани като акционери на дружеството в регистъра на Централния депозитар на тази дата имат право да участват и гласуват в Общото събрание.

За участие в общото събрание акционерите се легицират с: 1) документ за самоличност на: физическо лице акционер; представлява на юридическо лице акционер; пълномощник по пълномощно; 2) оригинално удостоверение за актуално състояние от съответния окръжен съд по седалището на юридическо лице – акционер, съответно от Агенцията по вписванията, ако юридическото лице е пререгистрирано/уверено по реда на Закона за търговския регистър; 3) пълномощниците – с изрично писмено пълномощно, съгласно изискванията на закона и представения образец на пълномощно.

При представлятелство по пълномощие пълномощното трябва да съответства на образеца, одобрен с решението на Съвета на директорите за свикване на събранието, който образец е част от материалите по дневния ред на редовното общо събрание на „БГ АГРО“ АД и е публикувано на интернет страницата на дружеството www.bgagro.bg. Пълномощното трябва да е изрично, за конкретно общо събрание, да е с нотариално удостоверение погнус на изпълномощителя, а пълномощните, съставени на чужд език трябва да бъдат съпроводени с официален превод на български език. На основание чл. 116, ал. 7. от ЗППЦК „БГ АГРО“ АД изисква пълномощното за представлятелство на акционерите в редовното общо събрание да бъдат представени в офиса на дружеството в гр. Варна, ул. „Генерал Колев“ № 12 не по-късно от един работен ден преди провеждането на общото събрание. Дружество ще бъде уведомявано за извършване пълномощавания по електронен път на електронна поща bgagro@bgagro.bg. Дружеството осигурява възможност за изпълномощавания чрез електронни средства при спазване на следната процедура: за валидни се считат електронните съобщения, които са получени на електронна поща bgagro@bgagro.bg, погнусани са с универсален електронен погнус на изпълномощителя и към тях е приложен електронен документ (електронен образ на пълномощното), който също е погнусан с универсален електронен погнус от изпълномощителя. Съобщенията и приложените към тях пълномощни трябва да бъдат получени на електронна поща bgagro@bgagro.bg не по-късно от един работен ден преди датата на провеждане на общото събрание. При изпълномощаване по електронен път не е необходимо пълномощникът да представя копие от пълномощното при регистрацията си за участие в общото събрание. За валидно отпелжение на пълномощното се счита всяко уведомление, погнусано с универсален електронен погнус на изпълномощителя и получено на електронна поща bgagro@bgagro.bg не по-късно от 08.30 часа на 12 май 2011 г. Уведомлението трябва да съдържа изрично изявление за оттегляне на пълномощното и да конкретизира пълномощното, което се оттегля.

На основание чл. 116, ал. 4. от ЗППЦК преупълномощаването с правата, прегодоставени на пълномощника съгласно даденото му пълномощно е нищожен, както и пълномощното, дадено в нарушение и/или несъответствие с разпоредбата на чл.116, ал.4. от ЗППЦК. Гласуването чрез кореспонденция и електронни средства не е допустимо съгласно действащата устава на „БГ АГРО“ АД.

По време на заседанието на Общото събрание, акционерите на дружеството имат право да поставят въпроси по всички точки от дневния ред, както и въпроси относно икономическото, финансово състояние и търговската дейност на дружеството, независимо дали последните са свързани с дневния ред.

По време на заседанието на Общото събрание, акционерите на дружеството имат право да правят предложения за решения по включените в дневния ред въпроси.

Лица притежаващи заедно или поотделно акции, представляващи най-малко 5% от капитала на „БГ АГРО“ АД, могат да поискат включване на въпроси в дневния ред на общото събрание и не могат да предлагат решения по тях по реда на чл. 223а от Търговския закон. Не по-късно от 15 дни преди откриването на заседанието на Общото събрание, тези акционери представят за обявяване в търговския регистър списъка на въпросите, които искат да бъдат включени в дневния ред и предложенията си за решения. С обявяването им в Търговския регистър, въпросите се смятат за включени в предложението дневен ред. Най-късно на следващия работен ден след обявяването в Търговския регистър, акционерите представят списъка от въпроси, предложенията за решения и писмените материали по тях в седалището на дружеството, както и на Комисията за финансов надзор.

Поканата заедно с материалите по дневния ред на Общото събрание ще бъдат публикувани на сайта на „БГ АГРО“ АД www.bgagro.bg и на сайта на Комисията за финансов надзор за времето от обявяване на поканата в Търговския регистър до приключване на заседанието на Общото събрание. Покана за Общото събрание ще бъде оповестена чрез информационната медия X3 News не по-късно от 30 дни преди откриване на общото събрание. Поканата за общото събрание ще бъде изпратена на Централния депозитар и ще бъде публикувана в един централен ежедневник не по-малко от 45 дни преди събранието.

Писмените материали за събранието са на разположение на акционерите на адреса на управлението на дружеството в гр. Варна, ул. „Генерал Колев“ № 12 всеки работен ден от 10.00 до 17.00 часа. При поискване от акционер, Дружеството му предоставя безплатно материалите по дневния ред.

При липса на вкворум, съгласно разпоредбата на чл. 227, ал. 3 от Търговския закон и на основание чл. 22, ал. 2 от Устава на „БГ АГРО“ АД, ново заседание на Общото събрание на „БГ АГРО“ АД ще се проведе на 27 май 2011 г. от 10.00 часа на същото място и при същия дневен ред и то ще бъде законно независимо от представения на него капитал.

СЪВЕТ НА ДИРЕКТОРИТЕ:

1. Ненко Илиев Ненков, Председател
2. Daniel Илиев Ненков, Изпълнителен директор
3. Златина Владимирова Чотукова, Член

МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА, ЕНЕРГЕТИКАТА И ТУРИЗМА

ЗАПОВЕД

№ РД-16-249/14.03. 2011 г.

На основание чл.172, ал.1 и ал.2, във връзка с чл.170 от Закона за защита на потребителите (обн. ДВ,бр.99/2005г., посл. изм. ДВ, бр.18 от 01.03.2011г.) и чл.8 от Наредба № РД 16-1117 от 01.10.2010г. за условията и реда за предоставяне на финансови средства на сдруженията на потребителите от държавата (обн. ДВ, бр.82 от 19.10.2010г., в сила от 01.01.2011г.), както и с цел подпомагане на дейността на представителните сдружения на потребителите

ОТКРИВАМ :

ПРОЦЕДУРА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА СДРУЖЕНИЯТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ ЗА 2011Г. ПРИ СЛЕДНИТЕ УСЛОВИЯ:

I. Обща сума за финансиране на сдруженията на потребителите в размер на 70 000 лв. (седемдесет хиляди лева).

II. Условия за участие в процедурата:

Право на финансиране в процедурата имат сдружения на потребителите, които са признати за представителни със заповед на министъра на икономиката, енергетиката и туризма и отговарят на условията по чл.3 от Наредба № РД 16-1117 от 01.10.2010г. за условията и реда за предоставяне на финансови средства на сдруженията на потребителите от държавата, (обн. ДВ, бр.82 от 19.10.2010г., в сила от 01.01.2011г.) и са подали заявление за участие в процедурата по чл.9 от Наредбата, заедно с необходимите документи, посочени в чл.10 от Наредбата, а именно:

1. Заявление за участие в процедурата по образец, съгласно приложение № 2 към Наредбата;

2. Заверено копие на актуалния учредителен акт или устав на сдружението на потребителите, удостоверение за актуално състояние по регистрацията, удостоверение за регистрация на сдружението в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел при Министерството на правосъдието;

3. Декларация от представляващия сдружението, че съответното сдружение действа изключително в защита на интересите на потребителите;

4. Декларация от представляващия сдружението и от членовете на органиите за управление за удостоверяване на обстоятелствата по чл.3, т.4 и т.5 от

Наредбата, а именно че:

- сдружението е икономически независимо от производители, вносители, търговци и доставчици;

- сдружението е независимо от политическа партия или движение;

5. Декларация от представляващия сдружението за удостоверяване на обстоятелствата по чл.3, т.6 от Наредбата, а именно че:

- сдружението не излъчват и не разпространяват под как

За по-малко от 24 часа новият Firefox 4 отчете 6.5 млн. сваляния

Най-новата версия на популярния браузър предлага по-бързо сърфиране и нов потребителски интерфейс

Mozilla официално пусна четвъртата версия на своя популярен интернет браузър с отворен код Firefox след почти година разработване. Новата версия беше свалена от 6.5 млн. души за по-малко от 24 часа след пускането ѝ. От тях над 24 хил. са свалени в България. Firefox 4 се предлага за платформите Windows, Linux и Mac и има редица подобрения на производителността, нови инструменти за организиране и навигация из разглежданите страници, услуга за синхронизиране на настройки между няколко машини, както и промяна на потребителския интерфейс. От Mozilla посочват, че основната им цел е била подобряване на скоростта, с която работи програмата.

По-добра организация

Едно от по-важните подобрения в сигурността е услугата Do Not Track, която позволява на потребителите да откажат да получават реклами „бисквитки“, които да следят поведението им в мрежата. Спорът за тези технологии за следене в момента се е разгорял с пълна сила в Европа, където предстои въвеждането на директива за неприкосновеността онлайн, изискваща възможност именно за такъв отказ. Новият Firefox включва пълна поддръжка на HTML5, уеб-език за програмиране, кой-

то позволява пълноценно използване на всякакви ресурси в интернет без нужда от външни добавки, като широко разпространения Flash на Adobe например. В понеделник Mozilla показа и последната версия на Firefox 4 за операционната система за мобилни телефони Android, която трябва да се появи официално във финалната си версия през следващите няколко седмици. Подобно на версията за настолни компютри Firefox 4 за Android ще предлага услуга за синхронизиране между няколко устройства на настройки, пароли, зачетени страници и др. Версията за компютър предлага и Panorama - нов метод за по-добро организиране на различните разглеждани страници, или така наречените „табове“.

Този инструмент позволява на потребителя да подрежда своите табове като карти за игра върху маса и включва възможност за създаване на отделна иконка за често употребявани уебприложения като Twitter или Gmail.

Операционна гилема

Освен всичко друго за разлика от основния конкурент на Mozilla в този сектор - Microsoft с техния браузър Internet Explorer 9, Firefox 4 ще работи и с операционната система Windows XP. Според различни проучвания между 40 и 50%

Четвъртата версия на популярния браузър Firefox се радваше на огромен интерес в първия ден от дебюта си

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

от всички интернет потребители все още използват тази стара, но популярна операционна система (ОС). От Microsoft защитиха решението си с обяснението, че този ход е необходим, за да се придвижи напред цялото уебпространство. „Браузърът е само толкова добър, колкото операционната система, на която работи. Браузър, работещ на десетгодишна ОС, обвързва интернет с миналото“, се казва в изявление на корпорацията. Според

хората от Редмънд дошло е време да спрем да се фокусираме върху най-малкото общо кратно и да избухнем напред новите неща, които стават възможни с иновациите в новите платформи, като хардуерното ускорение на програмите например. Firefox 4 все пак предлага такова ускорение дори при XP, но в ограничени размери. Освен на стари версии на Windows IE 9 не работи също и на Linux или Mac.

Пламен Димитров

Проектът за дигитална библиотека на Google се отлага

Амбициозният план на интернет гигантът Google да създаде най-голямата дигитална библиотека в света се отлага за неопределено време, след като федерален съдия в САЩ отхвърли споразумение в размер на 125 млн. USD между корпорацията и различни групи, представляващи автори и издатели. То трябваше да даде право на Google да сканира книги и да ги качва в интернет. Решението отразява притесненията за растящата власт над световната информация, която притежава компанията. Съдията е решил, че споразумението създава фактически монопол на Google, включително върху така наречените произведения сирачета, чиито праводържатели не могат да бъдат открити.

Решението е разочарование и за Гилдията на авторите и Асоциацията на американ-

ските издатели, които заведоха дело срещу Google през 2005 г. и след две години преговори стигнаха до споразумение, което щеше да въведе милиони хартиени книги в дигиталната ера. Сделката превърна корпорацията и организацията от противници в съюзници, които защитаваха договорката от растящия брой опоненти на идеята, включващи компании като Amazon и Microsoft, академици, автори, експерти по авторски права, Министерството на правосъдието на САЩ и дори чуждестранни правителства. Сега авторите и издателите трябва да решат дали да възобновят делото си срещу интернет корпорацията, или да се опитат да измайсторят ново споразумение, тъй като решението на съдията оставя такава възможност.

Пламен Димитров

СНИМКА SHUTTERSTOCK

АГЕНЦИЯ „ПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“ съобщава на заинтересованите лица, че на 31.03.2011 г., ще се проведе **обществено обсъждане** на подробен устройствен план (основно трасе и инженерни мрежи), съгласно чл. 121, ал. 1, от ЗУТ, за обект АМ „Марица“ Оризово-Капитан Андреево, участък Оризово-Харманли от км 5+000 до км 72+960, както следва:
11.00 часа в сградата на кметство на с. Златна ливада, община Чирпан
12.30 часа в сградата на кметство на с. Зетъво, община Чирпан
14.30 часа в сградата на кметство на гр. Чирпан, община Чирпан

АГЕНЦИЯ „ПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“, съобщава на заинтересованите лица, че на 31.03.2011 г., ще се проведе **обществено обсъждане** на подробен устройствен план (основно трасе и инженерни мрежи), съгласно чл. 121, ал. 1, от ЗУТ, за обект АМ „Марица“ Оризово-Капитан Андреево, участък Оризово-Харманли от км 5+000 до км 72+960.

АГЕНЦИЯ „ПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“ съобщава на заинтересованите лица, че на 29.03.2011 г., ще се проведе **обществено обсъждане** на подробен устройствен план (основно трасе и инженерни мрежи), съгласно чл. 121, ал. 1, от ЗУТ, за обект АМ „Марица“ Оризово-Капитан Андреево, участък Оризово-Харманли от км 5+000 до км 72+960, както следва:
13.00 часа в сградата на кметство на гр. Харманли, община Харманли
15.00 часа в сградата на кметство на с. Преславец, община Харманли
17.00 часа в сградата на кметство на с. Поляново, община Харманли

АГЕНЦИЯ „ПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“ съобщава на заинтересованите лица, че на 30.03.2011 г., 31.03.2011 г. и 01.04.2011 г., ще се проведе **обществено обсъждане** на подробен устройствен план (основно трасе и инженерни мрежи), съгласно чл. 121, ал. 1, от ЗУТ, за обект АМ „Марица“ Оризово-Капитан Андреево, участък Оризово-Харманли от км 5+000 до км 72+960, както следва:

На 30.03.2011 г.
9.00 часа в сградата на кметство на с. Крепост, община Димитровград
11.00 часа в сградата на кметство на с. Добрич, община Димитровград
14.00 часа в сградата на кметство на с. Крум, община Димитровград
16.00 часа в сградата на кметство на с. Ябълково, община Димитровград
На 31.03.2011 г.
9.00 часа в сградата на кметство на с. Великан, община Димитровград
На 01.04.2011 г.
13.00 часа в сградата на кметство на с. Воден, община Димитровград

АГЕНЦИЯ „ПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“ съобщава на заинтересованите лица, че на 31.03.2011 г. и 01.04.2011 г., ще се проведе **обществено обсъждане** на подробен устройствен план (основно трасе и инженерни мрежи), съгласно чл. 121, ал. 1, от ЗУТ, за обект АМ „Марица“ Оризово-Капитан Андреево, участък Оризово-Харманли от км 5+000 до км 72+960, както следва:
На 31.03.2011 г. - 13.00 часа в сградата на кметство на с. Александрово, община Хасково
На 01.04.2011 г. - 11.00 часа в сградата на кметство на с. Узунджово, община Хасково

Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013
Приоритетна ос 4 „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика“

PROJECT BG161PO003 - 4.2.01-0001, "PROMOTION OF THE INTERNATIONALIZATION OF THE BULGARIAN ENTERPRISES"

Проект № BG161PO003 - 4.2.01-0001, „НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯТА НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ“

This project is financed by the European fund for regional development through an Operational programme "Development of the competitiveness of the Bulgarian economy" 2007 - 2013

Този проект е получил финансиране от Европейския фонд за регионално развитие чрез Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 - 2013

ИАНМСП организира българско национално участие в 16-тия международен търговски панаир „RIGAFOOD“ 2011. Специализираното изложение за хранително-вкусова промишленост, обработка, оборудване, опаковане, технологии, иновации, HoReCa и услуги, ще се състои от 7 до 10 септември 2011 г., в Рига, Латвия.

Краен срок за заявка на участие - 30 юни 2011 г.

За допълнителна информация посетете интернет страницата на ИАНМСП - www.sme.government.bg

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 - 2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

БЕНЗИНОСТАНЦИИ

Пари

Свързването с НАП ще донесе над 100 млн. лв. приходи в бюджета

Само за 2 месеца оборотите на бензиностанциите са се повишили с 35 млн. лв.

Над 100 млн. лв. данъчни постъпления само от бензиностанциите очакват от Националната агенция за приходите (НАП) за 2011 г. Прогнозата е свързана с ефекта от изсветляването на търговията с горива след въвеждането на задължителното изискване за изграждане на връзка между фискалните устройства на търговците и системата на НАП.

Само за първите два месеца оборотът на търговците на горива вече се е увеличил с 35 млн. лв. на годишна база. За това и данъчните са оптимисти, че ще успеят да постигнат прогнозираните приходи от 100 млн. лв.

Проверки за нарушител

Бензиностанциите и газстанциите, които не се съобразиха с крайния срок за свързване на касовите си апарати с приходната агенция - 10 януари, трябваше да бъдат затворени. Само през първите 2 дни от проверките това се случи с над 200 обекта от общо над 3 хил. регистрирани. Към момента броят на затворените бензиностанции и газстанции вече е 400, съобщиха за в. "Пари" от НАП.

На война с контрабандата

Борбата с контрабандата в сектора на горивата постигна своя връх през 2010

г. Законодателните органи приеха две наредби, чиято единствена цел бе да ограничат нарушенията в бранша. Наредба № 3 от Закона за акцизите и данъчните складове и Наредба № 18 за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства струваха на различните вериги бензиностанции няколко милиона лева. Макар самите търговци на гориво също да апелират от години за държавна намеса в регулацията на пазара, законодателните промени бяха приети остро от част от тях, тъй като трябваше да бъдат извършени немалки инвестиции.

Членовете на Българската петролна и газова асоциация дори обжалваха в съда наредбата за поставянето на измервателни уреди в данъчните складове за съхранение на горива. Основният довод беше, че при вече изградени системи за контрол в данъчните складове те трябва да направят нови и непредвидени вложения.

Поредната стъпка

Държавата не се задоволи само с тези 2 наредби като средство за ограничаване на нарушенията на търговците на гориво. В края на февруари на второ четене на Закона за ДДС беше одобрена още една мярка

- за поставяне на датчици и на резервоарите на бензиностанциите. По този начин ще се следят наличните количества течни горива в резервоарите по самите обекти.

По-конкретни изисквания

В момента работна група с представители от НАП, производители, експерти от Института по метрология, членовете на Българската петролна и газова асоциация подготвят проект на наредба. В нея ще бъдат уточнени срокът и техническите изисквания за изграждането на връзката с НАП. Очаква се наредбата да е готова до 2 месеца, като след това

търговците ще имат около 6, за да купят и поставят датчиците за изграждането на връзката с НАП.

Крайната цел от въвеждането на новата нормативна промяна е да се даде по-пълна и точна информация не само за оборотите, но и за количествата горива, които са налични в резервоарите и са преминали през бензиноколонките. Все още е рано да се прогнозира какъв ще е фискалният ефект от новата законодателна разпоредба. Очакванията на експертите обаче са, че допълнителното изсветляване на сектора ще доведе и до нови ръстове в данъчните постъпления.

Елина Пулчева

До два месеца трябва да е готов проектът на наредбата за поставянето на датчици на резервоарите на бензиностанциите и газстанциите

400

е броят на бензиностанциите и газстанциите, които са били принудително затворени, понеже не са изградили връзка между фискалните си устройства и НАП

3000

е ориентиловъчният брой на регистрираните търговци на горива в България

Интервю Иван Костадинов, главен директор "Търговия и маркетинг" в "Петрол" АД

През 2010 г. потреблението на горива се сви с 30% и много бензиностанции затвориха

Около 1-1.5% от крайната цена на горивата е печалбата на търговеца, твърдят от "Петрол" АД

Акцизната политика на държавата може да бъде по-гъвкава

►Господин Костадинов, кое говеде до този драстичен скок в цените на горивата, който наблюдавахме през последните седмици?

- Покачването на цените започна с кризата в Северна Африка, след размириците в Египет и продължи да се задълбочава с гражданската война в Либия. Либия е един от основните износители - тя формира близо 2% от добивания и изнасян нефт в световен мащаб. Повишаването дойде от очакването на рафинериите, че кризата в Либия ще се задълбочи, размириците там доста изнервиха борсите за нефт и цените веднага тръгнаха нагоре. Регистрира се скок

Цените на горивата се определят само на база търсене и предлагане

от близо 20 USD, което нямаше как да не доведе до повишаване цените на горивата. Естествено влияние върху скока на цените оказва и инфлацията в световен мащаб.

Трябва да се има предвид, че поскъпването на нефта и повишаването на цените на горивата са много тясно свързани, но не се движат с един и същ процент на увеличение или намаление. Горивата се търгуват на борсата и там сделките са реални, докато при нефта цената е определяща, но не задължителна - търгуват се и фючърси.

Цените на горивата са изцяло търговски. При тях няма политика, определят се само на базата на търсене и предлагане.

►Има ли начин, по който държавата да контролира повишението или да намали цените на горивата?

- Акцизната политика не може да се промени, но може да бъде по-гъвкава. Държавата е предвидила определена сума пари, които трябва да събере от акциз, на базата на реална представа какво е потреб-

лението. При пикове на цените, каквито се наблюдаваха преди седмици, акцизът може да бъде с 15-20 ст. по-нисък. В следващите месеци, след като цените се нормализират, държавата ще увеличи акциза с определен процент, за да възстанови загубите. Предполагам, че за да се приложи този трик, трябва да има разрешение от ЕС.

►Как точно се определя цената на горивата за крайния потребител, каква е формулата?

- Върху цената на бензина влияят няколко фактора - акциз, транспортиране до бази, оттам - транспорт до бензиностанции, надценка на търговец на едро, надценка на бензиностанциите. Надценката на търговеца на дребно, каквито сме ние, е в рамките на 6-7%. Това е много малко, като се има предвид, че 5% отиват за разходи. Така остава 1-1.5% от крайната цена на горивата за печалба. Ако свалим цените, това означава да започнем да работим на загуба. Случвало се е и това - да работим на загуба, но само когато го налага конкуренцията. Пазарът на дребно в България се базира на конкуренцията, която е страшно силна - над 3000 са бензиностанциите в страната. Конкуренцията е толкова голяма, че няма как да си по-различен от нея. При нас целият бизнес е на базата на продаден литър. Печалбата идва от продаденото количество, тъй като разходите са фиксирани. Затова печели този, който е продал повече литри.

►Отричателно да има картел на пазара на горива. Толкова ли е невъзможно да се направи картел за 2 години, когато е била последната проверка?

- Дори да се направи проверка за картел, не мисля, че резултатите ще бъдат по-различни. Няма нещо толкова ново на пазара, че да е наложило такъв картел. Тук оперират международни компании, които са прекалено големи, за да си позволят да правят картел в малка България и да понесат санкции. По този начин ще се компрометират в цяла Европа. Като цяло цените са еднакви само заради голямата конкуренция. По същия начин мога да кажа, че цените на транспорта също са еднакви. Ако сега поискам оферта на няколко транспортни фирми за доставка на гориво, гарантирам, че

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

разликата на километър ще е в рамките на 1-2 стотинки.

►Какъв беше пазарът на горивата през 2010 г.?

- Много труден - според официалната статистика има около 30% намаление на потреблението на горива, но според статистиката, която ние водим, спадът е около 15-18%. Това е много сериозно, в последните години такова намаление на потреблението не е имало. Много бензиностанции прекратиха дейността си през 2010 г.

►Кризата ли беше единственият фактор за намалението продажби?

- Основно кризата в бизнеса. Най-голямото нама-

За 2010 г. най-голям е спадът на фирмените клиенти - над 20%

ление при нас е от бизнес клиентите, където спадът е над 20%. Намалението при частните ни клиенти е по-малко - 4-5%. Успяхме да привлечем нови частни клиенти благодарение на инвестициите ни в маркетинг и реклама.

Друго характерно за миналата година, което ще се запази като тенденция и занапред, е, че пропанбутанът намалява своя дял като цяло. Това се дължи на факта, че се карат все повече нови автомобили, хората по-рядко инвестират в такива системи.

►Как са продажбите от началото на тази година, има ли съживяване?

- Наблюдава се спад на годишна база. При фирмените клиенти той е около 5-6%. Отделно високите цени в момента няма как да не дадат отражение и да доведат до раздвижване на пазара.

►Как точно високите цени от кризата в Северна Африка се отразиха на продажбите?

- Негативно. Частните клиенти, които са основната ни потребителска група, зареждат за пари, не за литър. Едно е да заредиш за 20 лв., когато цената ти е 2 лв., и съвсем друго е да заредиш за 20 лв., когато цената е 2.50 лв. В такива ситуации веднага губим литри. Цялата наша икономика е базирана на продадени литри. Планирането на годината е на базата на продадени литри.

►Как се отразиха на бензиностанциите приети-

Визитка
Кой е Иван Костадинов

►Иван Костадинов е роден на 28 май 1974 г.
►Има магистратура по застраховане и социално дело от УНСС.

►От януари 2002 г. работи на различни длъжности в търговската дирекция на "Петрол" АД.
►В момента е главен директор "Търговия и маркетинг" и заместник-председател на управителния съвет на компанията.

те от правителството през миналата година наредби, чиято цел беше да се ограничи сивият сектор в бранша?

- Ние ги очаквахме, защото преди години сами поискахме да бъде регулиран този бизнес. Предполагам, че има ефект и той ще се усети от държавата. Ние също би трябвало да го усетим - когато няма контрабанда, останалите субекти на пазара ще правят повече продажби. Наредба № 3 (за измерването и контрола на акцизните стоки - бел. ред.), която беше за търговците на едро, ни струва доста пари. Ние специално имаме доста бази и трябваше да ги оборудваме според изискванията на наредбата. Инвестициите ни бяха в размер между 5 и 10 млн. лв. Инвестициите по Наредба № 18 (за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства) излязоха по-ниски - между 250 и 300 хил. EUR за

всички бензиностанции от "Петрол".

►Колко бензиностанции в страната има "Петрол" в момента? Как планирате тяхното развитие, ще има ли продажби?

- В момента нашата верига има 373 бензиностанции. Не планираме продажби, но ако влезе в сила изискването за поставяне на нивомерни системи в резервоарите, ще бъдем принудени да затворим 10-20, защото в тези обекти инвестициите няма да издържат. Иначе сме планирали 15 бензиностанции за реконструкция през тази година.

►Как се отрази на "Петрол" скандалът със собствеността на компанията?

- Радвам се, че не се отрази толкова силно, колкото очаквах. Като цяло не се е отразил върху имиджа на компанията.

Елина Пулчева

373

►са бензиностанциите от верижата "Петрол"

Бизнесът с автомивки не е спрял да се разраства

Цените и търсенето се запазват въпреки икономическата криза, а конкуренцията остава сериозна

Бизнесът с почистване на автомобили е тясно свързан с продажбите на самите превозни средства. И като се има предвид, че автомобилният сектор беше един от най-засегнатите през последните две години на криза, може да се очаква, че и автомивките ще понесат своя дял от икономически затруднения. Оказва се обаче, че това не е точно така.

В началото на 2011 г. бизнесът с автомивки продължава да се развива във възходяща посока. Пазарът остава силно конкурентен, а различните участници се надпреварват да предлагат нови услуги на по-достъпни цени. Сега, когато икономическата криза поне на хартия е към края си, повечето компании от бранша очакват позитивната тенденция да продължи.

Силна конкуренция

“Бизнесът с автомивки в България е силно конкурентен заради много големия брой центрове от различен тип”, казва Ивайло Борисов, мениджър “Продажби на дребно, маркетинг и развитие” в “ЕКО България”, които разполагат с автомивки на голям брой от обектите си. Същевременно секторът остава недостатъчно развит по отношение на бързина и удобство на услугата, допълва той. Това кара различните компании да предлагат още по-конкурентни условия, за да изпъкнат пред своите съперници. “Наистина добрите автомивки, които предлагат комбинация от ниска цена, качество и бързина, обаче са ограничен брой. Ние постоянно проверяваме и прилагаме иновативните разработки в сферата на автомивките и предлаганите допълнителни услуги”, казва Петър Величков, управител на веригата бензиностанции OMV в България.

Точни цифри за този пазар е трудно да се намерят, но представителите на бранша са единодушни в мнението си, че секторът не потъва. “Определено имаше спад в търсенето, но при нас ударът не беше толкова сериозен, колкото при предходните звена в потребителската верига - финансирането и покупката на нови автомобили”, заявява Агоп Марашлян, изпълнителен директор на “Фаст сървисиз България”, фирмата, притежаваща най-голямата верига от автомивки на самообслужване у нас - 5minutes. “Все пак въпреки краткосрочните флукутации в България има стабилна тенденция за постепенно увеличаване на приходите. По един или друг

начин автопаркът се увеличава със стабилни темпове и това директно се отразява и върху обслужващите браншове като нашия”, допълва той.

Битката между бизнес моделите

Най-голямото противопоставяне на пазара в момента е това между самостоятелните вериги автомивки и тези, прикрепени към други обекти, като сервиси и бензиностанции. “Първи в България превърнахме нашите обекти не просто в бензиностанции, а в мултифункционални центрове за услуги за клиентите на път - разполагаме с ресторанти, автомивки, магазини, детски площадки и Service Corners. Отдавна не се ограничаваме

само с търговията на горива”, заявява Петър Величков от OMV. Моделът “няколко обекта на една локация” явно допада и на други компании от бранша. “Комбинирането на бензиностанции с автомивки е бизнес модел, базиран на идеята за максимално удобство на клиента. Тази комплексна услуга е свързана с нуждите на пазара и с нарастващите изисквания на потребителите. Разбира се, тя дава добавена стойност както за тях, така и за бизнеса ни”, казва Ивайло Борисов от “ЕКО България”.

Въпреки по-големите възможности на бензиностанциите самостоятелните обекти също се справят прилично. “В периода на икономически небла-

гоприятна ситуация ние направихме тези големи инвестиции и в същото време съкратихме разходите си. В резултат излизаме от кризата по-силни”, заявява Агоп Марашлян от “Фаст сървисиз България”.

Стабилни ниша

Конкуренцията довежда до надпреварва не само при предложенията, но и при технологиите, които се въвеждат в процеса на измиване на автомобила. “Показателно е последното изследване, което проведохме миналата есен, в което едва 15% от респондентите отговарят, че предпочитат да си мият колата с кофа и гъба зад блока”, казва Марашлян. “Има постоянна тенденция на подобряване

15

▶Лв. е средната цена на комплексно почистване на автомобил

6

▶Лв. средно излиза обикновеното външно почистване

▶Само 15% от участниците в анкета на автомивка “Фаст сървисиз България” казват, че предпочитат да си мият колата с кофа и гъба зад блока, вместо да ползват услугите на автомивка

СНИМКА SHUTTERSTOCK

на качеството на услугата. В България навлизат нови форми на измиване, които отдавна са познати в развитите страни”, допълва той.

Търсенето също остава сравнително константно. “Промяната в търсенето е свързана с по-високи изисквания. Клиентите в България са взискателни по отношение на качеството на продуктите и същевременно изискват най-добрата цена”, смята Борисов. Същата е и ситуацията при ценообразуването. Според Петър Величков като цяло цените се запазват. А при някои от програмите дори има намаление. И всички са категорични - добрите времена за бизнеса с автомивки предстоят.

Пламен Димитров

Агоп Марашлян, изпълнителен директор на “Фаст сървисиз България”

Ивайло Борисов, мениджър “Продажби на дребно, маркетинг и развитие” в “ЕКО България”

Петър Величков, управител на веригата бензиностанции OMV в България

” Има тенденция на подобряване качеството на услугата. В България навлизат нови форми на измиване, които отдавна са познати в развитите страни

” Бизнесът с автомивки в България е силно конкурентен заради големия брой центрове от различен тип

” Наистина добрите автомивки, които предлагат комбинация от ниска цена, качество и бързина, са ограничен брой

Бензиностанциите залагат на допълнителните си услуги, за да привличат повече клиенти

В повечето случаи се сключва договор за наем с утвърдена верига, а не се развива собствена марка заведения или магазини

Плащате си сметките за ток и вода. После си поръчвате топъл и вкусен обяд. Има безплатен интернет и можете да проверите електронната си поща. На тръгване си купувате книга. Между-временен колата ви вече е измита. А спряхте само за да отидете до тоалетна и да заредите с гориво...

Да, съвременните бензиностанции все повече започват да приличат на ресторанти, супермаркети и дори центрове за услуги. Причината е, че оборотът от основната им дейност - продажбата на гориво, днес зависи и от броя на допълнителните услуги, които може да предложат, тяхното качество и бързина.

Бизнес модели

Продажбите на храни и напитки са организирани по различен начин в отделните вериги бензиностанции. Някои имат собствени заведения и магазини, като например OMV, които наложиха търговската марка Viva във всеки от обектите си. Най-масовият подход на българския пазар обаче е да се сключи договор с верига заведения, която ползва под наем част от площта на бензиностанцията. На този принцип работят от "Лукойл-България" с ресторантите Harpu, Pizza Hut и Dunkin Donuts. Оттам коментират, че е по-рентабилно да работят с утвърдени марки, отколкото да развиват и налагат собствена. Пример за подобен подход е и сътрудничеството между Shell и McDonald's, "Еко България" и Flocafe и т.н.

Трети, като "Петрол" например, сами избират стоките, които предлагат в обектите си. "Скоро обаче ще се свържем с хранителна верига. Така ще направим по-добра организация и ще вдигнем приходите ни от храни", коментира Иван Костадинов, главен директор "Търговия и маркетинг" в "Петрол" АД.

Стандарти и особености

Продажбата на храни и напитки, както и предоставянето на допълнителни услуги на бензиностанциите са на пръв поглед стандартни бизнеси, но когато се извършват на бензиностанция, естествено има и някои особености. "Това е силно специфичен бизнес заради разнородния характер на клиентите на различните локации: градски, магистрални, индустриални, курортни, сезонни. Няма единен формат на услугата, която да удовлетвори всички потребности", коментират от "Лукойл-България". Оттам допълват, че местоположението на бензиностанцията, а оттам и възможността за привличане на клиенти, е от основно значение и за приходите на съпътстващите бизнеси. Като основен проблем в момента се очертава ниската покупателна способност на населението, поради което и покупките, които са склонни да правят клиентите на бензиностанциите, не са високи като стойност.

Колко е важно да си 3 в 1

Към момента 93% от приходите на "Петрол" са от горива, а останалите от продажба на други стоки и услуги. Останалите големи вериги бензиностанции, до които се допитахме, не пожелаха да коментират финансовите си резултати. Факт е обаче, че всяка от тях предлага храни, напитки и допълнителни услуги, а мениджърите им са категорични, че това им дава конкурентни предимства. Затова и в бъдеще ще продължат да разнообразяват и подобряват съпътстващите си дейности.

"При ниските маржове при продажбата на горивата всяка допълнителна дейност на територията на една бензиностанция носи печалба на обекта. Поради тази причина ние се стараем постоянно да разширяваме предлаганите от нас услуги и продукти", казва Иван Костадинов.

"Времето ще става все по-ценен ресурс в България, паркирането също. Колкото повече удобство, бързина и полезност се предлагат на едно място, толкова клиентите ще бъдат по-доволни: гориво, супермаркет, интернет, битови сметки, хранене, автомивка. Това е

Времето ще става все по-ценен ресурс в България, паркирането също. Колкото повече удобство, бързина и полезност се предлагат на едно място, толкова клиентите ще бъдат по-доволни: гориво, супермаркет, интернет, битови сметки, хранене, автомивка. Това е бъдещето

"Лукойл-България"

7%

► от приходите на "Петрол" АД са свързани с продажби на допълнителни стоки и услуги, а не на основната - гориво за автомобили

бъдещето", коментират от "Лукойл-България". Хората, които са на път, ценят времето си и за тях е важно, ако могат, дори и на една бензиностанция да свършат няколко полезни неща, допълват от OMV България. А вече сигурно има и хора, които отиват до определена бензиностанция не защото трябва да заредят с гориво, а защото знаят, че оттам могат да си купят винетка или вкусен сандвич.

Дарина Черкезова

► Съвременните бензиностанции вече са места, където можете да ядете свежа храна, да си платите сметката за ток и вода и да ползвате безплатен интернет

СНИМКА SHUTTERSTOCK

Очите на 4

Покупка от ЕС Най-чести проблеми

- ▶ Двойно облагане с ДДС
- ▶ Дефекти или несъответствие с описанието в договора (внезапно спиране на автомобила на пътя, прекомерен разход на гориво и др.)
- ▶ Проблеми с гаранцията, която важи само в страната на покупката
- ▶ Измами (често търговците искат капаро или цялата сума и изчезват)

▶ Две от основните неписани правила са това, че колата трябва да се прегледа от техник, а договорът да съдържа точно описание на състоянието ѝ и всички установени дефекти

СНИМКА SHUTTERSTOCK

Европейският потребителски център дава инструкции как да избегнем уловките при покупка на коли от Европейския съюз

Харесвате си джип за 10 хил. EUR в интернет. Автомобилът не се намира в България и търговецът ви иска капаро 3 хил. EUR, за да го достави. Превеждате парите и получавате мейл, че плащането е получено и джипът пътува към вас. Само една малка подробност - според местното законодателство колата трябва да се застрахова и инспектира от специалист, което струва още 3 хил. EUR. Тук сигурно лампичката ви светва, само че няколко хиляди по-късно си е непоправимо късно.

Гореописаното е действителен случай, съобщи Игнат Арсенов, директор на Европейския потребителски център, който се занимава с разрешаване на проблеми на потребителите при трансгранични покупки в

Европейския съюз. "Съмнявам, че случаят може да бъде разрешен", допълва той.

Купуването на кола от чужбина крие очевидни, макар и в повечето случаи невидими рискове и подводни камъни. Според Арсенов, когато се стигне до измама, потребителските организации много трудно може да помогнат, защото е важно хората да се информират предварително.

Озглед на място

Основните опасности при покупка на автомобил от Европейския съюз са различните нелоялни практики сред търговците. Първо, когато купувате кола от чужбина, дори преговорите да се водят на английски, цялата информация за нея и договорът са на езика на страната, в която се намира автомобилът. Може да се окаже, че подписвате нещо, което въобще не разбирате. Затова от Европейския потребителски център съветват да се доверявате само на оторизирани дилъри, които членуват в търговски асоциации.

Препоръчително е да купувате кола от оторизиран търговец, защото законодателството за защита на потребителите не се прилага за сделки между физически лица

Потърсете автокъща, която е била инспектирана от асоциацията на търговците, или търговец, получил знак за качество от асоциацията. Асоциациите може да предоставят списък с членовете си.

Много често в договорите се включват клаузи, че търговецът не дава гаранция за автомобила, защото е употребяван, или че купувачът няма претенции към моментното му състояние. Това изключва по-нататъшни оплаквания за дефекти. Ако установите дефекти по време на огледа, е добре те да бъдат описани в документите.

"Съветваме потребителите, ако не знаят езика, да вземат човек със себе си, който може да им преведе договора", обясни Арсенов. Също така е добре колата да бъде

пектирана от квалифициран техник или в оторизиран сервиз на марката.

Трябва да сте наясно също с броя на предишните собственици, сервизната история на колата, дали по нея няма неизплатени задължения и др. Пазете всички финансови документи по продажбата и правете всички договорки в писмен вид.

ДДС инструкции

ДДС се плаща само за нова кола, и то в държавата, където тя ще се използва. Нови са онези автомобили, които са изминали под 6000 км и чиято първа регистрация е направена през последните 6 месеца. За употребяваните коли се плаща само такса за регистрация, тъй като ДДС вече е бил платен в страната.

Ако платите ДДС в държавата, от която се внася колата, после ще трябва да го платите и тук. Процедура за възстановяване на ДДС от страната на покупката е бавна и сложна и изисква допълнителни разходи. Затова настоявайте ДДС да не бъде включен в цената. Това е възможно, ако декларирате изрично, че автомобилът ще се ползва на територията на България и ще се регистрира у нас. Ако търговецът не се съгласи, в договора е добре да бъде включена клауза, че ДДС ще бъде възстановен при заплащане на данъка в България.

Покупка от частно лице

Когато купувате кола от друг човек, трябва да бъдете особено внимателни, защото законодателството за защита на потребителите не се прилага за сделки между физически лица. Единственото правило, което важи при тези продажби, е, че автомобилът трябва да отговаря на описанието. Ако продавачът даде неверни данни за автомобила, можете да го съдите.

Ако купувате от частно лице, погрижете се автомобилът да бъде прегледан от техник и не оставяйте капаро на продавача. Направете справка с Интерпол или автомобилната администрация дали колата не е крадена.

Понякога, когато купувате кола от автокъща, сделката се извършва с физическо лице. Често плащането става извън автокъщата, тя само урежда сделката, но не гарантира за нея. Така най-често се избягват гаранционните права на потребителите.

Покупка по интернет

"Много потребители плащат за коли, които изобщо не са видели, само по снимки", казват от ЕПЦ. Цената при покупка на търг може да е по-изгодна от нормалното, но това крие рискове. Ако в условията има клауза, че автомобилът се "продава във вида, в който е огледан", нямате право на претенции за лошо качество.

Сайтът може да изглежда много добре, но от ЕПЦ казват, че имат случаи, в които след извършване на продаж-

бата целият сайт се закрива и търговецът не може да бъде открит.

Ако решите все пак да купите автомобил онлайн, можете да проверите дали търговецът съществува в дадената държава. От ЕПЦ предлагат тази услуга. "Случвало се е да проверяваме фирми и да се оказва, че въобще не се занимават с продажба на коли, а със софтуер услуги", казват от ЕПЦ.

Не купувайте по интернет без оглед на място. Убедете се в това, че продавачът е реален и плащайте само по сигурен начин (вижте карето). "В повечето случаи хората успяват да си върнат парите, ако са платили с кредитна карта", казват от ЕПЦ.

А гаранцията?

Ако колата има гаранция, проверете нейните условия. Вижте кои повреди влизат в нея. Гаранционните условия варират за всяка страна членка на ЕС. Уверете се, че гаранцията важи в държавата на пребиваване на автомобила, а не само там, където е купен.

Теогора Мусева

Измами Как да се предпазим

- ▶ Плащайте само чрез сигурни механизми като кредитна карта, в брой срещу разписка или през оторизирани посредници като PayPal. Така трансакцията може да бъде оспорена при наличие на проблем. Не правете плащания по банков път.
- ▶ Проверете в коя държава е регистриран гомейнът на продавача. Той може да се намира в държава извън ЕС и да се налага да платите мито и други разходи.
- ▶ Изискайте угодствения от търговеца, че е лицензиран за продажба на

автомобили и наистина съществува в съответната държава.

▶ Никога не купувайте автомобил по интернет, без да сте направили оглед на място.

▶ Загължително изискайте:

- 1) Личния паспорт на продавача/притежателя. Проверете имената в паспорта и в документите на автомобила, както и снимката.
- 2) Талона на автомобила, книжката на автомобила. Сравнете посочения там номер на рамата с този в визителното отделение.
- 3) Писмен договор за покупка. Само с него можете по-късно да предприемате правни действия срещу продавача

